

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2023թ. դեկտեմբերի 31 -ի դրությամբ

Բովանդակություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Միջանկյալ հաշվետվություն ֆինանսական վիճակի մասին	1
Միջանկյալ հաշվետվություն համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին	2
Միջանկյալ հաշվետվություն սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին	3
Միջանկյալ հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	5
2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	5
3. Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20
4. Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	21
5. Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	22
6. Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	24
7. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	26
8. Այլ ակտիվներ	33
9. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	34
10. Պարտավորություններ բանկերին	35
11. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	35
12. Այլ պարտավորություններ	35
13. Բաժնետիրական կապիտալ	36
14. Չուտ տոկոսային եկամուտ	37
15. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ և ծախս	37
16. Արտարժույթով առք ու վաճառքից օգուտ հանած վնաս	38
17. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	38
18. Շահութահարկի գծով ծախս	39
19. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	40
20. Կապիտալի կառավարում	47
21. Պայմանական դեպքեր և պարտավորվածություններ	47
22. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում	48
23. Իրական արժեքի բացահայտումներ	50
24. Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների	52
25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	53

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական վիճակի մասին
 «31» դեկտեմբերի 2023թ.

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք. Երևան, Պարոնյան փողոց, 42 շենք, 90 տարածք

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթց.	31.12.2023թ.	31.12.2022թ. (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4	35,789,095	54,023,193
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	5	12,818,277	21,590,738
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	6	40,355,259	30,593,713
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	7	31,938	31,897
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	8	184,714,579	153,291,072
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		1,215,235	1,422,023
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		163,464	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	10	4,257,271	2,549,182
Այլ ակտիվներ	9	11,965,782	11,561,344

Ընդամենը ակտիվներ (տես` Ծանոթագրություն 1) **291,310,900** **275,063,162**

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Պարտավորություններ բանկերին	11	9,415,624	16,230
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12	204,372,326	202,336,299
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		2,391,826	2,914,752
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		-	8,416
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		1,309,083	1,447,848
Այլ պարտավորություններ	13	13,182,529	13,183,488
Ընդամենը պարտավորություններ		230,671,388	219,907,033

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	18,434,350	18,434,350
Զբաղիված շահույթ		41,635,864	36,381,584
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ		140,921	130,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով		22,278	-47,192
Կապիտալ արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ			
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ		406,099	256,412
Ընդամենը սեփական կապիտալ		60,639,512	55,156,129

Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ **291,310,900** **275,063,162**

Ծանոթագրություն 1` Լրացուցիչ տեղեկատվություն էյչ-էս-բի-սի ԽճԻ կողմից տրամադրված վարկերի ծավալների վերաբերյալ.

	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Էյչ-էս-բի-սի Բանկ ՓԲԸ-ի, Լոնդոնի կողմից էյչ-էս-բի-սի Բանկ Հայաստանի միջնորդությամբ տրամադրված վարկեր	24,840,311	46,385,848
Ընդամենը վարկեր` ներառյալ էյչ-էս-բի-սի Բանկ ՓԲԸ-ի Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերը	209,554,890	199,676,920
Ընդամենը ակտիվներ` ներառյալ էյչ-էս-բի-սի Բանկ ՓԲԸ-ի Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերը	316,151,211	321,449,010

Գլխավոր գործադիր տնօրեն`

Ի. Սեյլանյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն`

Մ. Ամիրբեկյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը`

«15» հունվարի 2024թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 «31» դեկտեմբերի 2023թ.

«ԷՆԴ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Պարոնյան փողոց, 42 շենք, 90 տարածք

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	01.10.23- 31.12.23	01.01.23- 31.12.23	01.10.22- 31.12.22	01.01.22- 31.12.22
Տոկոսային եկամուտ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	15	5,844,883	22,245,808	4,811,486	17,733,005
Այլ նմանատիպ եկամուտ	15	6,040	26,690	22,053	60,956
Տոկոսային ծախս	15	-993,593	-4,032,754	-878,636	-3,324,333
Այլ նմանատիպ ծախս	15	-41,262	-173,511	-44,922	-145,043
Տոկոսային և նմանատիպ եկամտի գուտ շահույթ		4,816,068	18,066,233	3,909,981	14,324,585
Վարկային կորստի պահուստի գծով վերադարձ / (ծախս)		-1,811,508	-401,583	-245,129	-231,765
Վարկային կորստի պահուստի գծով ծախսից հետո տոկոսային և նմանատիպ եկամտի գուտ շահույթ		3,004,560	17,664,650	3,664,852	14,092,820
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	16	1,067,586	3,287,179	759,337	2,707,816
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	16	-206,529	-704,625	-260,817	-869,971
Ներդրումներից գուտ եկամուտ		-5,322	6,818	-3,717	-21,281
Արտարժույթով առք ու վաճառքից օգուտ հանած վնաս	17	921,372	2,514,228	874,890	3,169,069
Այլ գործառնական եկամուտ (վնաս)		61,360	121,393	136,784	329,191
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		-999,628	-3,880,046	-973,078	-3,732,143
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	18	-1,523,683	-5,341,753	-1,721,389	-5,326,364
Շահույթ մինչև հարկումը		2,319,716	13,667,844	2,476,862	10,349,137
Շահութահարկի գծով ծախս	19	-654,235	-2,613,957	-857,472	-2,331,221
ՇԱՀՈՒՅԹ ՏԱՐՎԱԿ ՀԱՄԱՐ		1,665,481	11,053,887	1,619,390	8,017,916
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք.					
Հողվածներ, որոնք կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր					
- Տարվա ընթացքում առաջացած գուտ օգուտ (վնաս)		-65,732	69,470	3,962	-18,694
Հողվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվելու որպես շահույթ կամ վնաս					
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		149,687	149,687	168,077	168,077
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		83,955	219,157	172,039	149,383
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		1,749,436	11,273,044	1,791,429	8,167,299

Գլխավոր գործադիր տնօրեն՝

Ի.Սելյանյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝

Մ. Ամիրբեկյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝

«15» հունվարի 2024թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
 «31» դեկտեմբերի 2023թ.

«Էյչ-Էս-Բի-Մի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Պարոնյան փողոց, 42 շենք, 90 տարածք

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.	18,434,350	117,315	-28,498	322,292	28,129,711	46,975,170
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	8,017,916	8,017,916
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-18,694	168,077.00	-	149,383
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-18,694	168,077	8,017,916	8,167,299
Վերագնահատման պահուստի վերադասակարգում չբաշխված շահույթ	-	-	-	-233,957	233,957	-
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	13,660	-	-	-	13,660
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	18,434,350	130,975	-47,192	256,412	36,381,584	55,156,129
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	18,434,350	130,975	-47,192	256,412	36,381,584	55,156,129
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	11,053,887	11,053,887
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	69,470	149,687	-	219,157
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	69,470	149,687	11,053,887	11,273,044
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	9,946	-	-	-	9,946
Վճարված շահարժիններ	-	-	-	-	-5,799,607	-5,799,607
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	18,434,350	140,921	22,278	406,099	41,635,864	60,639,512

Գլխավոր գործադիր տնօրեն՝   Ի. Սեյրանյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝ Մ. Ամիրբեկյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ «15» հունվարի 2024թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Գրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
 «31» դեկտեմբերի 2023թ.

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Պարոնյան փողոց, 42 շենք, 90 տարածք

հազ. ՀՀ դրամ	01.01.23-31.12.23	01.01.22-31.12.22 (ստուգված)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՑ		
Ստացված տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված	21,484,267	17,657,748
Վճարված տոկոս	-3,988,280	-3,315,537
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	3,429,181	2,798,906
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	-783,246	-883,402
Աձանցյալ գործիքներից ստացված եկամուտ	59,399	-370,752
Արտարժույթով կատարված առևտրային գործարքից ստացված եկամուտ	2,851,611	3,329,544
Ստացված գուտ այլ գործառնական եկամուտ	212,043	457,520
Աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	-3,703,516	-3,702,326
Վճարված վարչական ծախսեր	-5,478,322	-3,341,659
Վճարված շահութահարկ	-3,355,142	-415,602
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	10,727,995	12,214,440
<i>Չուտ (ած)/նվազում</i>		
-Ներդրումներ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերում	21,651	68,952
-Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,173,500	-20,085,523
-Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-28,517,527	-15,842,460
-Այլ ակտիվներ	507,693	-1,842,320
<i>Չուտ ած/(նվազում)</i>		
-Պարտավորություններ այլ բանկերին	8,692,167	-5,953,049
-Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-2,667,625	29,219,743
-Այլ պարտավորություններ	139,181	2,473,100
(Գործառնական գործունեությանը օգտագործված)/Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր	-2,922,965	252,883
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԳՐՈՒՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՑ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-2,464,424	-531,877
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-	5,641
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի ձեռքբերում	-40,044,311	-23,672,307
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի մարում	26,205,027	39,270,441
Անորոշիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի ձեռքբերում	-2,796,822	-12,192,362
Անորոշիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի մարում	7,645,276	914,261
Ներդրումային գործունեությանը օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր	-11,455,254	3,793,797
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՐԱՆՎՈՐՈՒՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՑ		
Շահարաժիների վճարում	-5,509,620	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	-387,059	-466,653
Ֆինանսական գործունեությանը օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր	-5,896,679	-466,653
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,411,816	-9,299,055
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ (նվազում)/ած	-18,863,082	-5,719,028
Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	53,294,450	59,013,478
Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	34,431,368	53,294,450

Գլխավոր գործադիր տնօրեն՝ Ի.Սեյլանյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝ Ս. Ամիրքեյլյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ «15» հունվարի 2024թ.

1 Ներածություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի՝ «Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») գործունեության համար:

Բանկը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ «ՀՀ») օրենսդրությանը համապատասխան:

Բանկի 100% սեփականատեր և մայր կազմակերպություն է հանդիսանում Էյչ-Էս-Բի-Սի Յուրդի Բի Վի կազմակերպությունը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի) դրությամբ Բանկի վերջնական վերահսկող կողմն է Էյչ-Էս-Բի-Սի Հոլդինգս Փի-Էլ-Սի-ն:

Հիմնական գործունեությունը. Բանկը տրամադրում է ֆինանսական և բանկային ծառայություններ ՀՀ-ում: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից 1995 թվականից տրված բանկային լիցենզիայի հիման վրա:

Բանկն ունի 6 մասնաճյուղ (2022թ.-ին՝ 6 մասնաճյուղ և մեկ գործառնական կենտրոն): 2023թ. չորրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին քանակը կազմում էր 288 (2022թ.-ին՝ 300):

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. 2023թ. նոյեմբերի 6-ից Բանկի՝ ք. Երևան, Տերյան 66 հասցեում գտնվող գլխավոր գրասենյակը և ք. Երևան, Բաղրամյան 4/1 հասցեում գտնվող «STATUS» մասնաճյուղը տեղափոխվել են ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Պարոնյան փողոց, 42 շենք, 90 տարածք, իսկ ք. Երևան, Տերյան 66-ում գտնվող գրասենյակը շարունակում է գործունեությունը որպես «Տերյան» մասնաճյուղ:

Ներկայացման արժույթ. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով (դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչումն իրական արժեքով, հողի և շենքերի վերագնահատումը, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (ԻԱՇԿ) և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (ԻԱՇԿՖԱ) չափվող ֆինանսական գործիքները: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ օգտագործվող հաշվապահական հիմնական քաղաքականությունները ներկայացված են ստորև: Այս քաղաքականությունները վերաբերում են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններին, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը, չափման հիմնական մոտեցումներ. Կախված դասակարգումից՝ ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով, ստորև ներկայացված սահմանումներին համապատասխան:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց: Իրական արժեքի լավագույնն ապացույցն է ակտիվ շուկայում գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Ակտիվ շուկայում վաճառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշված գնի և կազմակերպության կողմից պահվող քանակի արտադրյալը: Նշված սահմանումը գործում է նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առք ու վաճառքի ծավալը բավարար չէ պահվող քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքով դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնորոշված արժեքի վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ղևահատման մեթոդները, ինչպիսիք են գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են՝ որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ:

Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտարկելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտարկելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատոմսերի հավելավճարները և գեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

Ամորտիզացված արժեքն (ԱԱ) այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած արժեգրկման վնասի գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ գեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված գեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա վարկային կորուստները) գեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Արդյունավետ տոկոսադրույքը գեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն պարգևավճարի կամ գեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեդը: Այդպիսի պարգևավճարները կամ գեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում: Ակտիվների համար, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ գնված կամ ստեղծված արժեզրկված են, արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է վարկային ռիսկի համար, այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ այն հաշվարկվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ պայմանագրով սահմանված վճարների փոխարեն:

Ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում. ԻԱՇՎ-ով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտարկելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ԱԱ-ով և ԻԱԱՅՖԱ-ով չափվող պարտքային գործիքների գծով ճանաչվում է ԱՎԿ՝ անսխալապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների բոլոր գնումները և վաճառքներն այնպիսի պայմանագրի համաձայն, որի պայմանները պահանջում են ակտիվի մատակարարում համապատասխան շուկայում գործող կարգավորմամբ կամ գործարար սովորույթով սահմանված ժամկետի ընթացքում («կանոնավոր կերպով» առք ու վաճառք), գրանցվում են առք ու վաճառքի ամսաթվով, որն այն ամսաթիվն է, երբ Բանկը պարտավորվում է հանձնել ֆինանսական ակտիվը: Բոլոր այլ գնումները ճանաչվում են, երբ կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներ – դասակարգումը և հետագա չափումը - չափման կատեգորիաներ. Բանկը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ չափման կատեգորիաներով՝ ԻԱՇՎ, ԻԱԱՅՖԱ և ԱԱ: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Բանկի բիզնես մոդելից և (ii) ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի բնույթից:

Ֆինանսական ակտիվներ - դասակարգումը և հետագա չափումը - բիզնես մոդել. Բիզնես մոդելն արտացոլում է Բանկի կողմից ակտիվների կառավարման համար կիրառվող մեթոդը՝ դրամական միջոցների հոսքերի գեներացման նպատակով: Արդյոք Բանկի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից բացառապես ստանալ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար») կամ (ii) պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում, և ակտիվների վաճառքի արդյունքում առաջացած դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի համար») կամ այն դեպքում, երբ կիրառելի չէ (i)-ը կամ (ii)-ը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելի մաս և չափվում են ԻԱՇՎ-ով:

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործողությունների բոլոր պատշաճ ապացույցների վրա, որոնք Բանկը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար: Այն գործոնները, որոնք Բանկի կողմից հաշվի են առնվում բիզնես մոդելի սահմանման ժամանակ, ներառում են պորտֆելի նպատակը և կազմը, համապատասխան ակտիվների գծով դրամական հոսքերի ստացման նախկին փորձը, ռիսկերի գնահատման և կառավարման մոտեցումները, ակտիվների եկամտաբերության գնահատման մեթոդները և ղեկավարների վճարման սխեման:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը, դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը. Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի և վաճառքի համար, ապա Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ (ՄՄՏՏՎ): Պարունակվող ածանցյալ գործիքներով ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են ամբողջ ծավալով՝ որոշելու, թե արդյոք նրանց դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են ՄՄՏՏՎ-ի հատկանիշներին: Նման գնահատումն իրականացնելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են բազային վարկային համաձայնագրին, այսինքն՝ տոկոսները ներառում են միայն վարկային ռիսկը, փողի ժամանակային արժեքը, այլ բազային վարկային ռիսկերը և շահույթի մարժան:

Այն դեպքերում, երբ պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են ռիսկի ենթարկվածություն կամ անկայունություն, որն անհամատեղելի է վարկավորման բազային մեխանիզմի հետ, ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում և չափվում է ԻԱՇՎ-ով: ՄՄՏՏՎ-ի գնահատումը կատարվում է ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում այն չի վերանայվում:

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում. Ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը փոխվում է: Վերադասակարգումն ունի առաջընթաց ազդեցություն և տեղի է ունենում բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակահատվածից սկսած:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում – ԱՎԿ-ի համար վարկային կորստի պահուստ. Բանկն ԱԱ-ով չափվող և ԻԱԱՅՖԱ-ով չափվող պարտքային գործիքները և վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի հետ կապված ԱՎԿ-ն գնահատում է կանխատեսումային գնահատման հիման վրա: Բանկը չափում է ԱՎԿ-ն և ճանաչում է վարկային կորուստների պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: ԱՎԿ-ի չափումն արտացոլում է՝ (i) անկողմնակալ և հավանականությամբ կշռված գումար, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների շրջանակը գնահատելով, (ii) փողի ժամանակային արժեքի և (iii) անցյալի իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և ապագա պայմանների կանխատեսումների մասին ողջամիտ և օժանդակ տեղեկությունների միջոցով, որոնք հասանելի են առանց որևէ անհարկի ծախսերի և ջանքերի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

ԱԱ-ով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հանած ԱՎԿ-ի պահուստի գումարը: Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների ԱՎԿ-ի գծով ճանաչվում է առանձին պահուստ՝ որպես պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ: ԻԱԱՅՖԱ-ով չափվող պարտքային գործիքների համար ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, հանած՝ ԱՎԿ-ի գծով պահուստը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ արդյունքում՝ որպես չափվող պարտքային գործիքների գծով օգուտներ՝ հանած վնասներ:

Բանկը կիրառում է արժեզրկման եռափուլ մոդել, որը հիմնված է սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային որակի փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված չէ, դասակարգվում է Փուլ 1-ում: Փուլ 1-ում ներառված ֆինանսական ակտիվների ԱՎԿ-ն չափվում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի՝ այն մասնաբաժնի գումարին հավասար, որն իրենից ներկայացնում է առաջիկա 12 ամիսների կամ մինչև պայմանագրային մարման ժամկետն ընկած հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքը, եթե ժամկետն ավելի կարճ է (12 ամիսների ԱՎԿ): Եթե Բանկը հայտնաբերում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակտիվը տեղափոխվում է 2-րդ փուլ և դրա ԱՎԿ-ն չափվում է հիմնվելով ԱՎԿ-ի ամբողջ ժամկետի ընթացքի հիման վրա, այսինքն՝ մինչև պայմանագրի ժամկետի ավարտը, սակայն հաշվի առնելով անկնալվող կանխավճարները, եթե այդպիսիք կան (ԱՎԿ ամբողջ ժամկետի ընթացքում): Եթե Բանկը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվն արժեզրկված է, ֆինանսական ակտիվը տեղափոխվում է 3-րդ փուլ և ԱՎԿ-ն չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ: Չնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար ԱՎԿ-ն միշտ չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

ԱՎԿ-ների մոդելն օգտագործվում է մեծածախ և մանրածախ վարկային պորտֆելների արժեզրկման պահուստի հաշվարկման համար: Այս մոդելի համաձայն, ֆինանսական գործիքները բաժանվում են երեք ենթապորտֆելի, որոնք այսուհետ կոչվում են փուլեր, կախված գործիքների վարկային ռիսկի նշանակալի աճից՝ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: ԱՎԿ պահուստները և մեծածախ պորտֆելները հաշվարկվում են 1-ին փուլի և 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար նախատեսված հավաքական մոդելի հիման վրա և անհատական գնահատման հիման վրա՝ 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար, որոնք չեն արժեզրկվել սկզբնական ճանաչման ժամանակ և ձեռք են բերվել կամ առաջացել վարկերի արժեզրկումից: Արժեզրկման հաշվարկը կատարվում է գործիքի մակարդակով:

Մանրածախ ԱՎԿ մեթոդաբանությունն իրականացվում է բոլոր փուլերի համար հավաքական հիմունքներով:

Առաջարկվող մոդելը բաղկացած է երեք փուլերից, որոնք արտացոլում են ֆինանսական գործիքի վատթարացման ընդհանուր պատկերը, որը, ի վերջո, հանգեցնում է պարտավորությունների դեֆոլտի:

- Փուլ 1՝ ոչ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար առկա չէ վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր (որակյալ պորտֆել):
- Փուլ 2՝ ոչ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար առկա է վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր (վատորակ պորտֆել):
- Փուլ 3՝ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար տեղի է ունեցել փաստացի դեֆոլտի իրադարձություն (կամ իրադարձություններ) (արժեզրկված պորտֆել):

Գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար ԱՎԿ-ն միշտ չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ:

ԱՎԿ-ն պետք է հաշվարկվի, օգտագործելով փոքր պորտֆելի մոտեցումը բոլոր մանրածախ պորտֆելների համար, բացառությամբ վարկային քարտերի պորտֆելից: Վարկային քարտերի համար կիրառվում է միավորված ռիսկի հիման վրա (սեզմենտի մակարդակով) մոտեցում:

Մեծածախ պորտֆելների գծով ԱՎԿ-ի հաշվարկի համար մշակվել է ժամանակի որոշակի պահին դեֆոլտի հավանականության և ժամանակի որոշակի պահին դեֆոլտով պայմանավորված կորստի մոդելավորման երեք մոդել՝ Սուվերեն, Բանկեր և Կորպորատիվ:

Արժեզրկման պահուստը պետք է արտացոլի 12 ամիսների ԱՎԿ-ն կամ ամբողջ ժամանակի ընթացքի ԱՎԿ-ն՝ կախված նրանից, թե ակտիվի վարկային ռիսկը նշանակալի աճել է սկզբնական ճանաչման պահից:

Ֆինանսական ակտիվներ - դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Բանկը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել դեռևս բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ Բանկը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվներ - ապաճանաչում. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Բանկը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր Էական ռիսկերը և հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր Էական ռիսկերը և հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ - փոփոխություն. Երբեմն Բանկը վերանայում կամ որևէ այլ կերպ փոփոխում է ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները: Բանկը գնահատում է, արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունն Եական է, հաշվի առնելով, ի թիվս այլ գործոնների, նաև հետևյալը՝ ցանկացած նոր պայմանագրային պայման, որն Եապես ազդում է ակտիվի ռիսկի վրա (օրինակ՝ շահույթի մասնաբաժին կամ սեփական կապիտալի շահութաբերություն), տոկոսադրույքի Եական փոփոխություն, արտարժույթի փոփոխություն, նոր գրավ կամ վարկային բարելավում, որը զգալիորեն ազդում է ակտիվի հետ կապված վարկային ռիսկի վրա, կամ վարկի զգալի երկարաձգում, երբ վարկառուն չունի ֆինանսական դժվարություններ:

Եթե փոփոխված պայմաններն Եականորեն տարբերվում են, ապա ի սկզբանե ճանաչված ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ իրավունքներն ավարտվում են, և Բանկն ապաճանաչում է սկզբնապես ճանաչված ֆինանսական ակտիվը և ճանաչում է նոր ակտիվն իր իրական արժեքով: Հետագա արժեզրկման հաշվարկի, ինչպես նաև վարկային ռիսկի նշանակալի աճի սահմանման համար՝ վերաբանակցման ամսաթիվը համարվում է սկզբնական ճանաչման ամսաթիվ: Բանկը նաև գնահատում է, արդյոք նոր վարկային կամ պարտքային գործիքը համապատասխանում է ՄՄՏՎ-ի չափանիշին: Ի սկզբանե ճանաչված և ապաճանաչված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և նոր Եականորեն փոփոխված ակտիվի իրական արժեքի միջև ցանկացած տարբերություն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե միայն այդ տարբերության Եությունը կապված չէ սեփականատերերի հետ կապիտալ գործարքի հետ:

Այն դեպքում, երբ վերաբանակցումը պայմանավորված է կոնտրագենտի ֆինանսական դժվարություններով և սկզբնապես համաձայնեցված վճարումները կատարելու անհնարինությամբ, Բանկը սկզբնական և վերանայված դրամական միջոցների հոսքերը համեմատում է ակտիվների հետ, անկախ նրանից, թե պայմանագրի փոփոխության արդյունքում ակտիվներից ռիսկերը և հատույցներն Եականորեն տարբերվում են, թե ոչ: Եթե ռիսկերը և հատույցները չեն փոփոխվում, փոփոխված ակտիվն Եապես չի տարբերվում իր սկզբնական ակտիվից և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչմանը: Բանկը վերահաշվարկում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ զեղչելով փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (վարկի գծով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով՝ գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար) և ճանաչում է շահույթի կամ վնասի փոփոխությունը շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական պարտավորություններ - չափման կատեգորիաներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ԱԱ-ով չափվող, բացառությամբ (i) ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք չափվում են ԻԱՇՎ-ով, տվյալ դասակարգումը կիրառվում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, այլ ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման ժամանակ; և (ii) ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի և վարկային պարտավորությունների:

Ֆինանսական պարտավորություններ – ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարված են (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել է, չեղյալ է հայտարարվել կամ դրա գործողության ժամկետը լրացել է):

Բանկի և նրա սկզբնական պարտատերերի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումն Եականորեն տարբերվող պայմաններով, ինչպես նաև գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների պայմանների Եական փոփոխությունները հաշվառվում են որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Պայմանները զգալիորեն տարբերվում են, եթե դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, համաձայն նոր պայմանների, ներառյալ ցանկացած վճար՝ հանած ցանկացած ստացված վճարներ և զեղչելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10%-ով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս մարումից: Եթե փոխանակումը կամ փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Պարտավորությունների փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում մարման, հաշվառվում են որպես դատողության փոփոխություն՝ օգտագործելով կուտակային փոխարկման մեթոդ, ընդ որում, ցանկացած շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե հաշվեկշռային արժեքի տարբերության տևտեսական եությունը չի վերաբերում սեփականատերերի հետ կապիտալի գործարքին:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն այն միավորներն են, որոնք անմիջապես փոխարկելի են կանխիկի որոշակի գումարի և ենթակա են արժեքի փոփոխության ոչ նշանակալի ռիսկի: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստային ավանդները, անսահմանափակ մնացորդները (ընթացիկ հաշիվները, օվերսայթ տեղաբաշխումները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդներ, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է): Միջոցները, որոնց օգտագործումը սահմանափակվում է սկզբնավորման պահից երեք ամսից ավելի ժամանակահատվածով, չեն հանդիսանում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ԱՄ-ով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը ստանալու նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը ՄՄՏՎ-ն են, և (ii) դրանք չեն սահմանվել որպես ԻԱՇՎ-ով չափվող:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներկայացված վճարները և մուտքերն իրենցից ներկայացնում են Բանկի դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների փոխանցումները, ներառյալ Բանկում առկա՝ Բանկի գործընկերների ընթացիկ հաշիվներին ծախսագրված կամ կրեդիտագրված գումարները, ինչպիսիք են վարկի հիմնական գումարի կամ տոկոսային եկամտի հավաքագրումը՝ հաճախորդի ընթացիկ հաշվի ծախսագրման միջոցով, տոկոսային վճարները կամ վարկի գումարի տրամադրումը՝ գործընկերոջ ընթացիկ հաշվի կրեդիտագրման միջոցով, ինչը ներկայացնում է դրամական միջոցներ կամ դրանց համարժեքներ՝ գործընկերոջ տեսանկյունից:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական միջոցներ. ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական միջոցները հաշվառվում են ԱՄ-ով և հանդիսանում են ոչ տոկոսակիր միջոցներ, որոնք հասանելի չեն Բանկի ամենօրյա գործառնությունների ֆինանսավորման համար և, հետևաբար, հաշվի չեն առնվում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմում՝ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակների համար:

Բանկերին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ. Բանկերին տրամադրված վարկերը և փոխատվությունները հաշվառվում են, երբ Բանկը թղթակից բանկերին տրամադրում է դրամական միջոցներ: Բանկերին տրամադրված վարկերը և փոխատվությունները հաշվարկվում են ԱՄ-ով, երբ (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը հանդիսանում են ՄՄՏՎ, և (ii) դրանք չեն սահմանվել որպես ԻԱՇՎ-ով չափվող:

Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում. Բիզնես մոդելի և դրամական միջոցների հոսքերի բնույթի հիման վրա, Բանկը դասակարգում է պարտքային արժեթղթերում ներդրումները որպես ԱՄ-ով, ԻԱԱՀՖԱ-ով և ԻԱՇՎ-ով չափվող: Պարտքային արժեթղթերը չափվում են ԱՄ-ով, եթե դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման համար, եթե այդ դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են ՄՄՏՎ, և եթե դրանք կամավոր սահմանված չեն որպես ԻԱՇՎ-ով՝ հաշվապահական անհամապատասխանություններն էականորեն նվազեցնելու նպատակով:

Պարտքային արժեթղթերը հաշվառվում են ԻԱԱՀՖԱ-ով, եթե դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու և վաճառելու համար, որտեղ այդ դրամական միջոցների հոսքերը ՄՄՏՎ-ներ են և վերջիններս սահմանված չեն որպես ԻԱՇՎ-ով չափվող: Այս ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Արժեգրկման պահուստը գնահատվում է օգտագործելով ակնկալվող վարկային կորուստների մոդելը և ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի բոլոր այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ արդյունքում: Երբ պարտքային արժեթղթերը ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է այլ համապարփակ արդյունքից շահույթ կամ վնաս:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Պարտքային արժեթղթերում ներդրումները հաշվառվում են ԻԱՇԿ-ում, եթե դրանք չեն համապատասխանում ԱԱ-ի կամ ԻԱԱՀՖԱ-ի չափանիշներին: Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կարող է կատարել նաև ԻԱՇԿ-ի անշրջելի ընտրություն, եթե այդ տարբերակի կիրառումն Եականորեն նվազեցնում է ֆինանսական ակտիվների և տարբեր հաշվառման հիմքերով ճանաչվող կամ գնահատվող պարտավորությունների միջև հաշվապահական անհամապատասխանությունները:

Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում. Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են թողարկողի տեսանկյունից սեփական կապիտալի սահմանմանը, այսինքն՝ այն գործիքները, որոնք չեն պարունակում դրամական միջոցների վճարման պայմանագրային պարտավորություններ և դրանք վկայում են թողարկողի զուտ ակտիվներում մնացորդային բաժնի նկատմամբ իրավունքի մասին, համարվում են Բանկի կողմից ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում:

Ներդրումները բաժնային արժեթղթերում չափվում են ԻԱՇԿ-ով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը սահմանում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ներդրումներն անշրջելիորեն սահմանել որպես ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող: Բանկի քաղաքականությունն է բաժնային արժեթղթերում ներդրումները սահմանել որպես ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող, երբ այդ ներդրումները պահվում են ռազմավարական նպատակների համար, բացառությամբ այն ներդրումները, որոնք նախատեսված են բացառապես շահույթ ստանալու համար: Այն դեպքում, երբ օգտագործվում է ԻԱԱՀՖԱ-ի ընտրությունը, իրական արժեքի գծով շահույթը և վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այդ թվում՝ օտարման դեպքում: Արժեզրկման վնասները և դրանց հակադարձումները, եթե այդպիսիք կան, իրական արժեքի այլ փոփոխություններից առանձին չեն չափվում:

Շահաբաժինները շարունակում են ճանաչվել շահույթում կամ վնասում, երբ վճարումներ ստանալու Բանկի իրավունքը սահմանվում է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք ներկայացնում են ներդրումների վերականգնում, այլ ոչ թե հատույց:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ. Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը և փոխատվությունները հաշվառվում են, երբ Բանկը դրամական միջոցներ է տրամադրում՝ վճարման ենթակա դրամական միջոցները սկզբնավորելու կամ գնելու համար: Բիզնես մոդելի և դրամական միջոցների հոսքերի բնույթի հիման վրա, Բանկը դասակարգում է վարկերը և փոխատվությունները որպես ԱԱ-ով չափվող վարկեր, որոնք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար և այդ դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացնում են ՄՄՏՎ, և վարկեր, որոնք կամավոր սահմանվում են որպես ԻԱՇԿ-ով չափվող:

Արժեզրկման պահուստները որոշվում են կանխատեսումային ԱՎԿ մոդելների հիման վրա:

Բռնագանձված գրավ. Բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից ձեռք են բերվել ժամկետանց վարկերի մարման նպատակով: Ակտիվները ձեռք բերման ժամանակ սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով և ներառվում են հիմնական միջոցներում, այլ ֆինանսական ակտիվներում, ներդրումային գույքի կազմում կամ այլ ակտիվների կազմում որպես պաշարներ՝ կախված իրենց բնույթից, ինչպես նաև այդ ակտիվների վերականգնման վերաբերյալ Բանկի մտադրությունից: Հետագայում դրանք վերաչափվում են համապատասխան արժեքով և հաշվառվում են համաձայն այդ ակտիվների կատեգորիաների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Վարկ տալու հանձնառություններ. Բանկը թողարկում է վարկեր տալու հանձնառություններ: Այդ հանձնառությունները ենթակա չեն հետկանչման կամ կարող են հետկանչվել են միայն Էական անբարենպաստ փոփոխության դեպքում: Այդ հանձնառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով հանձնառության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ վարկերի տրամադրման հանձնառությունների, եթե հավանական է, որ Բանկը կնքելու է կոնկրետ վարկային համաձայնագիր և չի ակնկալում վաճառել ստացված վարկն անմիջապես ստանալուց հետո: Նման վարկային հանձնառությունների գծով վճարները հետաձգվում են և սկզբնական ճանաչման ժամանակ ներառվում են վարկի հաշվեկշռային արժեքի մեջ: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում հանձնառությունները չափվում են ըստ (i) սկզբնական ճանաչման գումարի չամորտիզացված մնացորդի, գումարած (ii) ԱՎԿ-ի մոդելի հիման վրա որոշվող վնասների գծով պահուստի գումարը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հանձնառված է տրամադրել շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն, և այդ դեպքում գնահատումն իրականացվում է այդ երկու գումարներից ավելի բարձր գումարով: Վարկ տալու հանձնառության հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է պարտավորություն: Այն պայմանագրերը, որոնք ներառում են ինչպես վարկ, այնպես էլ չստացված հանձնառություն, և այն դեպքում, երբ Բանկը չի կարող տարբերակել ԱՎԿ-ն ըստ վարկի և չստացված հանձնառության բաղադրիչի, չստացված հանձնառության ԱՎԿ-ն ճանաչվում է վարկի գծով արժեզրկման պահուստի հետ միասին:

Երբ համակցված ԱՎԿ-ների գումարը գերազանցում է վարկի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, նրանք ճանաչվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական երաշխիքներ. Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում: Ֆինանսական երաշխիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով երաշխիքի ժամկետի ընթացքում: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, երաշխիքները չափվում են որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը (i) ակնկալվող կորուստների մոդելով հաշվարկված երաշխավորված մնացորդի գծով արժեզրկման պահուստի գումարը և (ii) սկզբնապես ճանաչված գումարի չամորտիզացված մնացորդը: Բացի այդ, ԱՎԿ-ի պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես ակտիվ ճանաչված՝ վճարների գծով ստացվելիք գումարների համար:

Կատարման երաշխիքներ. Կատարման երաշխիքներն այն պայմանագրերն են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, եթե մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունները: Այդպիսի պայմանագրերը փոխանցում են ոչ ֆինանսական գործունեության ռիսկերն ի հավելումն վարկային ռիսկերի: Կատարման երաշխիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով երաշխիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կատարման երաշխիքները չափվում են որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը (i) սկզբնապես ճանաչված գումարի չմաշված մնացորդը և (ii) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին՝ պայմանագրի մարման գծով ծախսի լավագույն կանխատեսման գումարը: Այն դեպքում, երբ Բանկն ունի պայմանագրային իրավունք դիմելու իր հաճախորդին կատարման երաշխիքի պայմանագրերի գծով վճարված գումարների վերականգնման համար, այդ գումարները կճանաչվեն որպես ակտիվ՝ պարտապանի շահառուին վնասները փոխհատուցման պահին: Այս վճարները ճանաչվում են որպես կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ շահույթում կամ վնասում:

Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր. Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը («ռեպո պայմանագրեր»), որոնք ըստ էության ենթադրում են պարտատիրոջ եկամտաբերության տրամադրումը կոնտրագենտին, հաշվառվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ: Նմանատիպ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի ներքո վաճառվող արժեթղթերը չեն ապաճանաչվում: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արժեթղթերը վերադասակարգվում են որպես հետզնման դեբիտորական պարտքեր, եթե ստացողն ունի պայմանագրային իրավունք կամ գործառնական ավանդույթի համաձայն իրավունք վաճառել կամ վերագրավադրել արժեթղթերը: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է այլ բանկերին կամ այլ փոխառու միջոցներին վճարվելիք գումարներում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Վերավաճառքի պայմանագրով («հակադարձ ռեպո պայմանագրեր») ձեռք բերված արժեթղթերը, որոնք ըստ էության տրամադրում են եկամտաբերություն Բանկին, գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել կոնտրագենտներին ֆիքսված վճարների դիմաց, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են հաշվառվել իրենց սկզբնական կատեգորիայում, այնքան ժամանակ, որքան գնորդն ունի պայմանագրային կամ ավանդույթի համաձայն իրավունք վաճառել կամ վերագրավադել արժեթղթերը, որի դեպքում դրանք վերադասակարգվում են և ներկայացվում են առանձին: Ֆիքսված վճարով փոխառությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, այնքան ժամանակ, մինչև դրանք կվաճառվեն երրորդ անձանց, որի դեպքում առքն և վաճառքը հաշվառվում են առևտրային ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում արժեթղթերից առաջացած զուտ արդյունքը հողվածում: Կյուպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունն արտացոլվում է իրական արժեքով՝ այլ փոխառու միջոցներ հողվածում:

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերի դասակարգման հիման վրա, Բանկը դասակարգում է հետգնման գծով ստացվելիք գումարները հետևյալ չափման կատեգորիաներից մեկում՝ ԱԱ, ԻԱԱՅՖԱ և ԻԱՇՎ:

Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ. Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ հողի և շենքերի, որոնք արտացոլված են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Վերագնահատում: Հողը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունն օգտվում է անկախ գնահատող ընկերությունների ծառայություններից: Գնահատող ընկերությունները կիրառում են եկամտային մոտեցումը և համադրելի վաճառքների մոտեցումը՝ կախված տեղեկատվության մատչելիությունից և հուսալիությունից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում այն չափով, որքանով այն գերազանցում է նախկին վերագնահատումից աճը սեփական կապիտալում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոփոխություններ են տեղի ունեցել գնահատումներում, որոնք կիրառվել են ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը որոշելու համար:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Մաշվածություն: Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում: Հողի գծով մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	20 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավումներ	մինչև 15 տարի
- սարքավորումներ և հարմարանքներ	4-ից 7 տարի
	Օգտակար կյանքի և հիմքում ընկած վարձակալության ժամկետի նվազագույնը
- օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	

Ոչ կյուրթական ակտիվներ: Ձեռք բերված ոչ կյուրթական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման կապիտալ ծախսերը ներառում են առանձին ծրագրերի ձեռքբերման և դրանց ներդրման ծախսերը: Ոչ կյուրթական ակտիվների գծով կատարած հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ ավելացնում են այն ակտիվի ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են: Համակարգչային ծրագրերի զարգացման կամ պահպանման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս՝ կատարվելու ժամանակ: Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում կիրառելով գծային մեթոդը ոչ կյուրթական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- համակարգչային ծրագրեր	3-ից 5 տարի
- այլ	10 տարի

Բանկի կողմից վարձակալության հաշվառումը՝ որպես վարձակալ: Բանկը վարձակալում է գրասենյակային տարածքներ: Վարձակալության գծով ճանաչվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և համապատասխան պարտավորություն այն ամսաթվի դրությամբ, որում վարձակալված ակտիվը հասանելի է Բանկի օգտագործման համար: Վարձավճարներից յուրաքանչյուրը բաշխվում է պարտավորության և ֆինանսական ծախսի միջև: Ֆինանսական ծախսը ճանաչվում է շահույթ կամ վնասում վարձակալման ժամանակաշրջանում այնպես, որ ցանկացած ժամանակահատվածում պարտավորության մնացած մասի վրա առաջացնի հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը ճանաչվում է սկզբնական արժեքով և համաչափ մաշվում է ակտիվի օգտակար կյանքի և վարձակալության տևողության ժամկետներից նվազագույնի ընթացքում:

Վարձակալությունից բխող պարտավորությունները սկզբում չափվում են ներկա արժեքի հիման վրա: Վարձակալության պարտավորությունները ներառում են հետևյալ վարձավճարների զուտ ներկա արժեքը.

- ֆիքսված վճարներ (ներառյալ՝ հիմնական ֆիքսված վճարումները), հանած վարձակալության խթան հանդիսացող ցանկացած դեբիտորական պարտքեր;
- վարձակալության փոփոխական վճար, որը հիմնված է ինդեքսի կամ տոկոսադրույքի վրա;
- վարձակալի կողմից վճարվելիք գումարները մնացորդային արժեքի երաշխիքների ներքո;
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե վարձակալը որոշումտորեն համոզված է, որ այն կիրագործի, և
- վարձակալության դադարեցման համար տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետը արտացոլում է այդ օպցիոնի իրագործումը վարձակալի կողմից:

Վարձակալության վճարները գեղչվում են՝ օգտագործելով վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը: Եթե այդ տոկոսադրույքը հնարավոր չէ որոշել, ապա օգտագործվում է վարձատուհի փոխառության տոկոսադրույքը, որը վարձակալը ստիպված կլինեի վճարել նմանատիպ տնտեսական միջավայրում նմանատիպ արժեքով ակտիվի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ միջոցները փոխառելու համար, նմանատիպ պայմաններով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով, որը ներառում է հետևյալը.

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափման գումար;
- ցանկացած վարձավճար, որը կատարվել է վարձակալությունը սկսվելու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ՝ հանած վարձակալման խթանման համար ստացված ցանկացած վճար;
- ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախս և
- վերականգնման ծախսեր

Որպես բացառություն վերը թվարկվածի, Բանկը հաշվառում է կարճաժամկետ վարձակալությունները՝ վարձավճարները հավասարաչափ ճանաչելով որպես գործառնական ծախս:

Վարձակալության ժամկետը որոշելիս ղեկավարությունը դիտարկում է բոլոր փաստերը և հանգամանքները, որոնք առաջացնում են վարձակալության երկարաձգման օպցիոնն իրագործելու կամ վարձակալության դադարեցման օպցիոնը չիրագործելու տևտեսական խթանը: Երկարաձգման օպցիոնը (կամ դադարեցման օպցիոններից հետո սկսվող ժամանակահատվածները) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, երբ առկա է խելամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Գնահատումը վերանայվում է այն դեպքում, երբ Էական դեպք կամ հանգամանքների Էական փոփոխություն է տեղի ունենում, որն ազդում է այս գնահատման վրա և գտնվում է վարձակալի վերահսկողության շրջանակում:

Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ. Այլ բանկերին վճարվելիք գումարները գրանցվում են այն պահին, երբ ակտիվը կամ դրամական միջոցը տրամադրվում է Բանկին թղթակից բանկերից:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ են ֆիզիկական անձանց, պետության կամ կորպորատիվ հաճախորդների նկատմամբ և հաշվառվում են ԱԱ-ով:

Իրական արժեքով՝ շահույթ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է սահմանել որոշակի պարտավորություններ որպես ԻԱՇՎ-ով չափվող: Այդպիսի պարտավորությունների օգուտը և վնասը ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքում գումարի փոփոխության, որը պայմանավորված է այդ պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկի փոփոխություններով (սահմանվում է որպես շուկայական պայմանների փոփոխության հետ առնչություն չունեցող գումար, որը հանգեցնում է շուկայական ռիսկի առաջացմանը), որոնք արտացոլված են այլ համապարփակ արդյունքում և հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Եթե նման ներկայացումը չի հանգեցնում հաշվապահական անհամապատասխանությունների առաջացմանը կամ ավելացման, ապա այդ դեպքում պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխման հետ կապված օգուտը և վնասը նույնպես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխարկման պայմանագրեր, ֆորվարդները, սփոթերը և չափվում են իրական արժեքով:

Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ իրական արժեքի դրական լինելու դեպքում և որպես պարտավորություններ՝ իրական արժեքի բացասական լինելու դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում (եկամուտ՝ հանած ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից առաջացած վնասներ):

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ Էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում, քանի որ վերաբերում է այնպիսի գործարքների, որոնք տվյալ կամ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում են այլ համապարփակ արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթի կամ վնասի համար հիմք են հանդիսանում գնահատումները, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են նախքան համապատասխան հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելը: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, գրանցվում են վարչական և այլ գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս:

Հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը, սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույքները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները կհակադարձվեն կամ առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասը կօգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Պահուստներ պարտավորությունների և վճարների համար. Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներն անորոշ ժամանակով և գումարով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեգրվում են, երբ Բանկը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ինչպես նաև հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել պարտավորության գումարը:

Բաժնետիրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ հարկային հետևանքներից զուտ:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում. Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են բոլոր պարտքային գործիքների համար, հաշվեգրման մեթոդով, շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այս մեթոդը՝ տոկոսային եկամտի կամ ծախսի կազմում հետաձգում է պայմանագրի կողմ հանդիսացող կողմերի միջև բոլոր վճարված կամ ստացված վճարները, գործարքի հետ կապված ծախսումները և բոլոր այլ հավելավճարները և զեղչերը, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս են կազմում:

Պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտները, որոնք հաշվարկվում են անվանական տոկոսադրույքով, ներկայացված են «Այլ նմանատիպ եկամուտներ» տողում շահույթում կամ վնասում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս կազմող վճարները ներառում են այն սկզբնավորման վճարները, որոնք ստացվել կամ վճարվել են ֆինանսական ակտիվի սկզբնավորման կամ ձեռքբերման կամ ֆինանսական պարտավորության թողարկման հետ առնչություն ունեցող կազմակերպության կողմից (օրինակ, վարկարժանության գնահատման, երաշխիքների կամ գրավի գնահատման և գրանցման, գործիքի պայմանների բանակցման կամ գործարքային փաստաթղթերի մշակման համար վճարներ): Շուկայական տոկոսադրույքով վարկեր սկզբնավորելու համար Բանկի կողմից ստացված հանձնառության վճարները արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս են կազմում, եթե հավանական է, որ Բանկը կկնքի հատուկ վարկային համաձայնագիր և չի ակնկալում արդյունքում ստացած վարկը վաճառել սկզբնավորումից կարճ ժամանակահատված հետո: Բանկը՝ վարկ տալու հանձնառությունը չի սահմանում որպես ԻԱՇԿ-ով չափվող ֆինանսական պարտավորություն:

Գնված կամ ստեղծված արժեգրված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրույքն է, որը գեղջում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը (ներառյալ՝ սկզբնական ԱՎԿ-ները) սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի (սովորաբար ներկայացված է գնման գնով): Արդյունքում արդյունավետ տոկոսադրույքը վարկային ճշգրտված է:

Տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ (i) ֆինանսական ակտիվների, որոնք արժեգրվել են (Փուլ 3), որոնց համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ, հանած ԱՎԿ-ների դրույթը և (ii) ֆինանսական ակտիվների, որոնք գնված կամ ստեղծված արժեգրված են, որոնց համար սկզբնապես արժեգրվմամբ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ամորտիզացված արժեքի հանդեպ:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ ծառայությունները մատուցելու ժամանակ, երբ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է Բանկի գործունեության արդյունքում առաջացած օգուտները: Այդ եկամուտը ներառում է պարբերաբար առաջացող հաշվի սպասարկման վճարները, հաշվի բաժանորդային վճարները, սպասարկման պրեմիում փաթեթի վճարները և այլն: Փոփոխական վճարները ճանաչվում են միայն այնքանով, որքանով ղեկավարությունն ակնկալում է, որ բարձր հավանական է, որ նշանակալի հակադարձում տեղի չի ունենա:

Այլ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները ճանաչվում են ժամանակի որոշակի պահի դրությամբ, երբ Բանկը բավարարում է իր կատարման պարտականությունները, որպես կանոն, հիմնական գործարքի իրականացման ժամանակ: Ստացված կամ ստացման ենթակա կոմիսիոն եկամուտներն իրենցից ներկայացնում են գործարքի գին այն ծառայությունների համար, որոնք սահմանված են որպես առանձին կատարման պարտականություններ: Այդ եկամուտը ներառում է հաճախորդի անունից արտարժույթի վաճառքի կամ գնման, վճարային գործարքների կատարման, կանխիկ հաշվարկների, հավաքագրման կամ կանխիկ տրամադրման վճարներ:

Ֆիդուցիար ակտիվներ և պահառուական ծառայություններ. Բանկի կողմից իր անունով, սակայն երրորդ անձանց հաշիվներում պահվող ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ստացված կամ ստացման ենթակա գումարն իրենից ներկայացնում է ծառայությունների դիմաց վարձատրություն: Այդ վճարները ճանաչվում են ժամանակի ընթացքում, գծային մեթոդով, երբ ծառայությունները մատուցվում են, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և սպառում է Բանկի կողմից իրականացվող օգուտները: Ֆիդուցիար գործունեությունից առաջացած վճարները ներկայացված են կոմիսիոն եկամուտների կազմում:

Արտարժույթի առք ու վաճառք և արտարժույթի փոխարկում. Բանկը, դրամարկներում և բանկային հաշիվների միջոցով վաճառում և գնում է արտարժույթ, ինչպես նաև կատարում է արտարժույթի փոխանակումներ: Գործարքներն իրականացվում են Բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով, որոնք տարբերվում են կոնկրետ ամսաթվերին հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքներից: Պաշտոնական փոխարժեքների և Բանկի կողմից առաջարկվող փոխարժեքների տարբերությունը ճանաչվում է փոխարժեքային տարբերություններում՝ կոնկրետ կատարման պարտականությունների բավարարման պահին:

Արտարժույթի փոխարկում և արտարժույթով հոդվածների ներկայացում. Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որում Բանկը ծավալում է իր գործունեությունը: Բանկի գործառնական արժույթը և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում ՀՀ ազգային արժույթը՝ ՀՀ դրամը («ՀՀ դրամ»):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները ֆունկցիոնալ արժույթով վերահաշվարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով: Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտը և վնասը, որոնք առաջանում են գործարքների մարումից և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքի՝ Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթով դրամական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից, ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում (որպես փոխարժեքային զուտ տարբերություններ): հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի փոխարժեքով վերահաշվարկը չի վերաբերում սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածներին:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները, ներառյալ բաժնային ներդրումները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով չափվող ոչ դրամային հողվածների վրա փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը ճանաչվում է իրական արժեքի վերաչափումից օգուտ կամ վնասում:

Արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար կիրառվող փոխարժեքները 2023թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին կազմել են 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց 404.79 ՀՀ դրամ (2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 393.57 ՀՀ դրամ), 1 Եվրոյի դիմաց 447.90 ՀՀ դրամ (2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 420.06 ՀՀ դրամ), 1 Անգլիական ֆունտ ստերլինգի դիմաց 515.38 ՀՀ դրամ (2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 474.13 ՀՀ դրամ):

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Այդպիսի հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է պայմանական լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սևանկության դեպքում:

Անձնակազմի ծախսեր և դրանց հետ կապված վճարներ. Աշխատավարձերը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և ապահովագրական հիմնադրամներին կատարվող վճարները, վճարվող տարեկան արձակուրդը, անաշխատունակության արձակուրդը, պարգևավճարները և այլ ոչ դրամային փոխհատուցումները հաշվեգրվում են այն հաշվետու ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում Բանկի աշխատակիցների կողմից մատուցվել են համապատասխան ծառայությունները:

Իրացվելիության տեսանկյունից ֆինանսական դրության ներկայացում. Բանկը չունի հստակ տարանջատվող գործառնությունների ցիկլ, այդ իսկ պատճառով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվները և պարտավորությունները առանձին ներկայացված չեն: Փոխարենն ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացված են իրենց իրացվելիության կարգով:

Ներկայացման փոփոխություններ. Անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան թվերը ճշգրտվել են ընթացիկ տարվա համար գումարների ներկայացմանը համապատասխան:

4 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Կանխիկը դրամարկղում	3,781,605	4,358,943
ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ (բացառությամբ պարտադիր պահվող դրամական միջոցների)	23,857,967	25,347,535
ԿԲ-ում պարտադիր պահվող դրամական միջոցներ	1,427,500	825,000
Այլ բանկերի ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	6,791,796	23,587,972
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-69,773	-96,257
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,789,095	54,023,193

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վարկային որակը՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի գնահատումների հիման վրա:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները	Ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	Ընդամենը
- Գերազանց մակարդակ	25,285,467	6,791,796	32,077,263
- Բավարար մակարդակ	-	-	-
- Ենթաստանդարտ	-	-	-
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-69,770	-3	-69,773
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	25,215,697	6,791,793	32,007,490

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վարկային որակը՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի գնահատումների հիման վրա:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները	Ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	Ընդամենը
- Գերազանց մակարդակ	26,172,535	23,587,972	49,760,507
- Բավարար մակարդակ	-	-	-
- Ենթաստանդարտ	-	-	-
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-96,153	-104	-96,257
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	26,076,382	23,587,868	49,664,250

ԱՎԿ-ի չափման նպատակով դրամական միջոցների մնացորդները և դրանց համարժեքները ներառված են Փուլ 1-ում:

ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների պարտադիր մնացորդները ներառում են Արմենիան Քարդ վճարային համակարգի միջոցով իրականացված գործառնությունների վերջնահաշվարկի կատարման պայմանագրի համաձայն հաշվարկված պարտադիր նվազագույն գումարը՝ հաշվարկային լիմիտը: Նման միջոցների դուրս բերումը սահմանափակված է և Բանկը չի կարող իրականացնել այդ լիմիտը գերազանցող քարտային գործարքներ:

5 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Տեղաբաշխումներ այլ բանկերում, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է	12,818,306	15,101,757
Հակադարձ ռեպո պայմանագրեր այլ բանկերում, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է	-	6,489,285
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-29	-304
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	12,818,277	21,590,738

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների վարկային որակի վերլուծություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, վարկային ռիսկի գնահատման հիման վրա և բացահայտում է բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները երեք փուլով՝ ԱՎԿ չափման նպատակներով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Տեղաբաշխումներ բանկերում		
- Գերազանց մակարդակ	12,818,306	12,818,306
- Բավարար մակարդակ	-	-
- Ենթաստանդարտ	-	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	12,818,306	12,818,306
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-29	-29
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ (հաշվեկշռային արժեք)	12,818,277	12,818,277

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների վարկային որակի վերլուծություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, վարկային ռիսկի գնահատման հիման վրա և բացահայտում է բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները երեք փուլով՝ ԱՎԿ չափման նպատակներով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Տեղաբաշխումներ բանկերում		
- Գերազանց մակարդակ	6,691,596	6,691,596
- Բավարար մակարդակ	14,899,446	14,899,446
- Ենթաստանդարտ	-	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	21,591,042	21,591,042
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-304	-304
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ (հաշվեկշռային արժեք)	21,590,738	21,590,738

6 Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	190,360	220,619
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	32,441,458	17,825,222
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	7,723,441	12,547,872

Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում 40,355,259 30,593,713

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային արժեթղթերում ներդրումները՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր	190,360	32,441,458	7,736,199	40,368,017
Ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներն առ (իրական արժեք կամ համախառն հաշվեկշռային արժեք)	190,360	32,441,458	7,736,199	40,368,017
Վարկային կորստի պահուստ	-	-	-12,758	-12,758
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում (հաշվեկշռային արժեք)	190,360	32,441,458	7,723,441	40,355,259

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային արժեթղթերում ներդրումները՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր	220,619	17,825,222	12,568,885	30,614,726
Ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներն առ (իրական արժեք կամ համախառն հաշվեկշռային արժեք)	220,619	17,825,222	12,568,885	30,614,726
Վարկային կորստի պահուստ	-	-	-21,013	-21,013
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում (հաշվեկշռային արժեք)	220,619	17,825,222	12,547,872	30,593,713

ա) Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք Բանկի կողմից պարտադիր դասակարգվել են որպես ԻԱՇՎՄ-ով չափվող, իրենցից ներկայացնում են առևտրային արժեթղթեր՝ "վաճառքի համար պահվող" բիզնես մոդելով:

ԻԱՇՎՄ-ով պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, որը նաև արտացոլում է վարկային ռիսկի հետ կապված ցանկացած դուրսգրում, և լավագույնս արտացոլում է Բանկի՝ վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը:

ԻԱՇՎՄ-ով պարտքային արժեթղթերը գրավով ապահովված չեն:

բ) ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթեր

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով վարկային ռիսկի վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որոնց համար ԱՎԿ-ների գնահատված պահուստը ճանաչվում է վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	32,448,191	32,448,191
Ընդամենը համախառն հաշվեկշռային արժեք ԱԱ-ով	32,448,191	32,448,191
Գումարած իրական արժեքի ճշգրտումն ԱԱ-ից դեպի իրական արժեք	-6,733	-6,733
Հաշվեկշռային արժեք (իրական արժեք)	32,441,458	32,441,458
Ընդամենը ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (իրական արժեք)	32,441,458	32,441,458

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով վարկային ռիսկի վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որոնց համար ԱՎԿ-ների գնահատված պահուստը ճանաչվում է վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	17,897,295	17,897,295
Ընդամենը համախառն հաշվեկշռային արժեք ԱԱ-ով	17,897,295	17,897,295
Գումարած իրական արժեքի ճշգրտումն ԱԱ-ից դեպի իրական արժեք	-72,073	-72,073
Հաշվեկշռային արժեք (իրական արժեք)	17,825,222	17,825,222
Ընդամենը ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (իրական արժեք)	17,825,222	17,825,222

ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերը գրավով ապահովված չեն:

(գ) ԱԱ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի վարկային որակի վերլուծությունը՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա, ինչպես նաև դրանց բացահայտումը երեք փուլով՝ ԱՎԿ-ի գնահատման նպատակով:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	7,736,199	7,736,199
ԱԱ-ով ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	7,736,199	7,736,199
Վարկային կորստի պահուստ	-12,758	-12,758
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում ԱԱ-ով (հաշվեկշռային արժեք)	7,723,441	7,723,441

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի վարկային որակի վերլուծությունը՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա, ինչպես նաև դրանց բացահայտումը երեք փուլով՝ ԱՎԿ-ի գնահատման նպատակով:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	12,568,885	12,568,885
ԱԱ-ով ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	12,568,885	12,568,885
Վարկային կորստի պահուստ	-21,013	-21,013
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում ԱԱ-ով (հաշվեկշռային արժեք)	12,547,872	12,547,872

7 Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
ԻԱԱՀԱՄ-ով բաժնային արժեթղթեր	31,938	31,897
Ընդամենը ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	31,938	31,897

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնային արժեթղթերում կատարված ներդրումներն՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Ընդամենը
<i>Կորպորատիվ արժեթղթեր</i>		
ԱՔՌԱ վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարդ	12,143	12,143
SWIFT	655	655
Ընդամենը ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	31,938	31,938

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնային արժեթղթերում կատարված ներդրումներն՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Ընդամենը
<i>Կորպորատիվ արժեթղթեր</i>		
ԱՔՌԱ վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարդ	12,143	12,143
SWIFT	614	614
Ընդամենը ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	31,897	31,897

8 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
ԱԱ-ով չափվող հաճախորդների տրված վարկերի և փոխառությունների համախառն հաշվեկշռային արժեք	188,423,304	156,201,819
Հանած վարկային կորստի պահուստ	-3,708,725	-2,910,747
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	184,714,579	153,291,072

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերն ու փոխառություններն ըստ դասերի՝ առ 2023թ.դեկտեմբերի 31-ը և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.			31.12.2022թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Վարկային կորստի պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Վարկային կորստի պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր</i>						
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	75,686,435	-2,508,919	73,177,516	64,856,885	-1,449,317	63,407,568
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	44,141,255	-891,990	43,249,265	34,001,071	-1,191,366	32,809,705
<i>Անհատներին տրված վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	48,618,882	-151,776	48,467,106	41,126,780	-128,556	40,998,224
Վարկային քարտեր	2,062,386	-24,302	2,038,084	1,667,827	-16,764	1,651,063
Կառուցման վարկեր	8,687,409	-44,520	8,642,889	5,413,342	-42,562	5,370,780
Ավտոմեքենայի վարկեր	229,983	-1,024	228,959	65,718	-367	65,351
Սպառողական վարկեր	6,009,358	-65,253	5,944,105	5,849,079	-52,564	5,796,515
Անհատներին տրված այլ վարկեր	2,987,596	-20,941	2,966,655	3,221,117	-29,251	3,191,866
ԱԱ-ով չափվող ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	188,423,304	-3,708,725	184,714,579	156,201,819	-2,910,747	153,291,072

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով վարկային կորստի պահուստի և համախառն հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները 2023թ. ընթացքում:

հազ. << դրամ	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ոչսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ոչսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Իրավաբանական հաճախորդներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2023թ.	-799,075	-394,970	-1,446,638	-2,640,683	82,443,583	10,478,660	5,733,542	98,655,785
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ)	9,147	-9,147	-	-	-666,520	666,520	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	-	434	-434	-	-	-66,676	66,676	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ)	-281,171	281,171	-	-	7,812,236	-7,812,236	-	-
Նոր ստեղծված կամ գնված ժամանակահատվածում ապահանջված	-145,807	-	-	-145,807	20,367,228	-	-	20,367,228
ԱՎԿ-ի գույտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	5,092	1,833	99,005	105,930	-4,584,152	-392,968	-2,997,304	-7,974,424
Այլ շարժեր	104,307	87,068	-1,140,505	-949,130	-	-	-	-
Այլ շարժեր	-6,603	34,892	-295,823	-267,534	5,315,049	-2,938,752	4,040,696	6,416,993
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	-315,035	396,251	-1,337,757	-1,256,541	28,243,841	-10,544,112	1,110,068	18,809,797
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	441,672	441,672	-	-	-441,672	-441,672
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	-31,950	-1,281	-19,818	-53,049	2,458,099	65,452	68,246	2,591,797
Զեղյի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	107,692	107,692	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-1,146,060	-	-2,254,849	-3,400,909	113,145,523	-	6,470,184	119,615,707
Անհատներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2023թ.	-93,988	-15,307	-160,769	-270,064	56,132,211	141,365	691,394	56,964,970
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ)	1,284	-1,284	-	-	-434,883	434,883	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	-	9,401	-9,401	-	-1,054	-87,194	88,248	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ)	-48,611	21,917	26,694	-	346,465	-284,683	-61,782	-
Նոր ստեղծված կամ գնված ժամանակահատվածում ապահանջված	-38,530	-	-	-38,530	20,662,263	-	-	20,662,263
ԱՎԿ-ի գույտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	5,504	2,568	7,655	15,727	-2,289,349	-16,417	-23,329	-2,329,095
Այլ շարժեր	41,896	-31,486	-	10,410	-	-	-	-
Այլ շարժեր	15,763	-24,535	-16,587	-25,359	-7,521,595	320,441	9,939	-7,191,215
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	-22,694	-23,419	8,361	-37,752	10,761,847	367,030	13,076	11,141,953
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	-	-	-	-	-51,426	-51,426
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	-	-	-	-	65,170	1,775	-38	66,907
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-116,682	-38,726	-152,408	-307,816	66,959,228	510,170	653,006	68,122,404

Համախառն հաշվեկշռային արժեքի շարժը չի ներառում հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսագումարների շարժը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով վարկային կորստի պահուստի և համախառն հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները 2022թ. ընթացքում:

հազ. << դրամ	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Իրավաբանական հաճախորդներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2022թ.	-606,352	-432,320	-6,752,623	-7,791,295	82,504,561	14,476,453	18,172,382	115,153,396
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ)	48,248	-48,248	-	-	-6,373,259	6,373,259	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	-	7,240	-7,240	-	-	-422,141	422,141	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ)	-141,711	141,711	-	-	3,856,437	-3,856,437	-	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	-296,176	-	-	-296,176	32,499,583	-	-	32,499,583
Ժամանակահատվածում ապահանջված Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դատողությունների մեջ	5,346	6,122	865,349	876,817	-6,009,241	-2,042,669	-7,009,687	-15,061,597
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	37,446	-103,515	-604,478	-670,547	-	-	-	-
Այլ շարժեր	67,212	-18,479	-	48,733	-	-	-	-
	-	-	-	-	-11,508,607	-1,517,831	640,982	-12,385,456
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	-279,635	-15,169	253,631	-41,173	12,464,913	-1,465,819	-5,946,564	5,052,530
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	3,580,633	3,580,633	-	-	-3,580,633	-3,580,633
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	86,912	52,519	1,049,334	1,188,765	-12,525,891	-2,531,974	-2,911,643	-17,969,508
Ջեյսի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	422,387	422,387	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-799,075	-394,970	-1,446,638	-2,640,683	82,443,583	10,478,660	5,733,542	98,655,785
Անհատներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2022թ.	-79,453	-9,783	-174,803	-264,039	44,943,077	73,707	788,803	45,805,587
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ)	1,335	-1,335	-	-	-392,754	392,754	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	20	15,140	-15,160	-	-3,617	-177,463	181,080	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ)	-103,494	4,602	98,892	-	540,663	-123,902	-416,761	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	-38,122	-	-	-38,122	20,576,471	-	-	20,576,471
Ժամանակահատվածում ապահանջված Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դատողությունների մեջ	4,652	536	9,648	14,836	-1,655,591	-3,473	-26,169	-1,685,233
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	23,101	4,905	-143,959	-115,953	-	-	-	-
Այլ շարժեր	97,171	-29,372	-31	67,768	-	-	-	-
	190	-	-	190	-7,226,772	-20,258	229,085.00	-7,017,945
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	-15,147	-5,524	-50,610	-71,281	11,838,400	67,658	-32,765	11,873,293
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	64,644	64,644	-	-	-64,644	-64,644
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	612	-	-	612	-649,266	-	-	-649,266
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-93,988	-15,307	-160,769	-270,064	56,132,211	141,365	691,394	56,964,970

Համախառն հաշվեկշռային արժեքի շարժը չի ներառում հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսագումարների շարժը:

Ստորև ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	Ընդամենը
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	725	-	-	725
- Լավ մակարդակ	12,648,171	-	-	12,648,171
- Բավարար մակարդակ	57,430,970	-	-	57,430,970
- Արժեզրկված	-	-	5,606,569	5,606,569
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	70,079,866	-	5,606,569	75,686,435
Վարկային կորստի պահուստ	-589,366	-	-1,919,553	-2,508,919
Հաշվեկշռային արժեք	69,490,500	-	3,687,016	73,177,516
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	337	-	-	337
- Լավ մակարդակ	803	-	-	803
- Բավարար մակարդակ	43,285,957	-	-	43,285,957
- Արժեզրկված	-	-	854,158	854,158
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	43,287,097	-	854,158	44,141,255
Վարկային կորստի պահուստ	-556,694	-	-335,296	-891,990
Հաշվեկշռային արժեք	42,730,403	-	518,862	43,249,265

Ստորև ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	Ընդամենը
Հիփոթեքային վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	47,770,623	-	-	47,770,623
- Բավարար մակարդակ	-	466,592	-	466,592
- Ենթաստանդարտ	-	-	381,667	381,667
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	47,770,623	466,592	381,667	48,618,882
Վարկային կորստի պահուստ	-45,652	-31,480	-74,644	-151,776
Հաշվեկշռային արժեք	47,724,971	435,112	307,023	48,467,106
Վարկային քարտեր				
- Գերազանց մակարդակ	18,994	-	-	18,994
- Լավ մակարդակ	2,021,197	6,873	-	2,028,070
- Բավարար մակարդակ	-	1,307	-	1,307
- Ենթաստանդարտ	-	13,062	-	13,062
- Արժեզրկված	-	-	953	953
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,040,191	21,242.00	953	2,062,386
Վարկային կորստի պահուստ	-19,097	-4,252	-953	-24,302
Հաշվեկշռային արժեք	2,021,094	16,990	-	2,038,084

Գառուցման վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	8,494,164	-	-	8,494,164
- Արժեզրկված	-	-	193,245	193,245
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,494,164	-	193,245	8,687,409
Վարկային կորստի պահուստ	-7,850	-	-36,670	-44,520
Հաշվեկշռային արժեք	8,486,314	-	156,575	8,642,889

Անխտմեքենայի վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	229,983	-	-	229,983
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	229,983	-	-	229,983
Վարկային կորստի պահուստ	-1,024	-	-	-1,024
Հաշվեկշռային արժեք	228,959	-	-	228,959

Մեջառողական վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	5,950,211	-	-	5,950,211
- Լավ մակարդակ	6,235	-	-	6,235
- Բավարար մակարդակ	-	29,838	-	29,838
- Արժեզրկված	-	-	23,074	23,074
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,956,446	29,838	23,074	6,009,358
Վարկային կորստի պահուստ	-40,265	-2,994	-21,994	-65,253
Հաշվեկշռային արժեք	5,916,181	26,844	1,080	5,944,105

Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	2,892,585	-	-	2,892,585
- Արժեզրկված	-	-	95,011	95,011
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,892,585	-	95,011	2,987,596
Վարկային կորստի պահուստ	-2,794	-	-18,147	-20,941
Հաշվեկշռային արժեք	2,889,791	-	76,864	2,966,655

Մտորն ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային օիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	Ընդամենը
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	1,132,474	-	-	1,132,474
- Լավ մակարդակ	3,215	-	-	3,215
- Բավարար մակարդակ	50,304,802	6,858,675	-	57,163,477
- Ենթաստանդարտ	235,950	3,631,973	-	3,867,923
- Արժեզրկված	-	-	2,689,796	2,689,796
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	51,676,441	10,490,648	2,689,796	64,856,885
Վարկային կորստի պահուստ	-487,024	-394,970	-567,323	-1,449,317
Հաշվեկշռային արժեք	51,189,417	10,095,678	2,122,473	63,407,568

Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին

- Գերազանց մակարդակ	1,019	-	-	1,019
- Լավ մակարդակ	330	-	-	330
- Բավարար մակարդակ	30,929,614	-	-	30,929,614
- Արժեզրկված	-	-	3,070,108	3,070,108

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 30,930,963 - 3,070,108 34,001,071

Վարկային կորստի պահուստ -312,051 - -879,315 -1,191,366

Հաշվեկշռային արժեք 30,618,912 - 2,190,793 32,809,705

Ստորն ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

հազ. << դրամ	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	Ընդամենը
--------------	--------------------------	---	---	----------

Հիփոթեքային վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	40,459,570	11,608	-	40,471,178
- Լավ մակարդակ	200,705	979	-	201,684
- Բավարար մակարդակ	560	74,478	-	75,038
- Ենթաստանդարտ	-	181	-	181
- Արժեզրկված	-	-	378,699	378,699

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 40,660,835 87,246 378,699 41,126,780

Վարկային կորստի պահուստ -39,399 -6,117 -83,040 -128,556

Հաշվեկշռային արժեք 40,621,436 81,129 295,659 40,998,224

Վարկային քարտեր

- Գերազանց մակարդակ	292	9	-	301
- Լավ մակարդակ	1,639,615	6,674	-	1,646,289
- Ենթաստանդարտ	7,571	10,792	-	18,363
- Արժեզրկված	-	-	2,874	2,874

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 1,647,478 17,475 2,874 1,667,827

Վարկային կորստի պահուստ -10,551 -3,384 -2,829 -16,764

Հաշվեկշռային արժեք 1,636,927 14,091 45 1,651,063

Կառուցման վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	5,200,596	-	-	5,200,596
- Բավարար մակարդակ	14,501	-	-	14,501
- Արժեզրկված	-	-	198,245	198,245

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 5,215,097 - 198,245 5,413,342

Վարկային կորստի պահուստ -4,754 - -37,808 -42,562

Հաշվեկշռային արժեք 5,210,343 - 160,437 5,370,780

Ավտոմեքենայի վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	64,331	-	-	64,331
- Լավ մակարդակ	1,387	-	-	1,387

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 65,718 - - 65,718

Վարկային կորստի պահուստ -367 - - -367

Հաշվեկշռային արժեք 65,351 - - 65,351

Մպառոդական վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	5,518,219	16,482	-	5,534,701
- Լավ մակարդակ	279,431	3,022	-	282,453
- Բավարար մակարդակ	1,514	13,569	-	15,083
- Ենթաստանդարտ	-	5,180	-	5,180
- Արժեզրկված	-	-	11,662	11,662

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **5,799,164** **38,253** **11,662** **5,849,079**

Վարկային կորստի պահուստ -35,732 -5,772 -11,060 -52,564

Հաշվեկշռային արժեք **5,763,432** **32,481** **602** **5,796,515**

Անհատներին տրված այլ վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	3,055,665	-	-	3,055,665
- Լավ մակարդակ	28,611	-	-	28,611
- Բավարար մակարդակ	2	167	-	169
- Արժեզրկված	-	-	136,672	136,672

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **3,084,278** **167** **136,672** **3,221,117**

Վարկային կորստի պահուստ -3,185 -34 -26,032 -29,251

Հաշվեկշռային արժեք **3,081,093** **133** **110,640** **3,191,866**

Հաճախորդների վարկային պորտֆելում տնտեսական հատվածի ռիսկերի կենտրոնացումը հետևյալն է.

հազ. ՀՀ դրամ	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.	
	Գումար	%	Գումար	%
Առևտուր	49,027,699	26	37,654,938	24
Սպասարկման ոլորտ	19,163,176	10	16,246,625	10
Մանրի և խմիչքի արտադրություն	13,586,986	7	17,737,500	11
Շինարարություն	10,668,639	6	7,124,348	5
Գյուղատնտեսություն	10,172,991	5	6,492,280	4
Արդյունաբերություն	6,365,899	3	7,812,147	5
Ֆինանսական ոլորտ	3,459,386	2	2,237,752	1
Էներգետիկայի ոլորտ	2,273,587	1	493,776	0
Քիմիական արդյունաբերություն	41	-	-	-
Այլ	5,109,286	3	3,058,590	2
Անհատներին տրված վարկեր	68,595,614	37	57,343,863	37
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	188,423,304	100	156,201,819	100

9 Այլ ակտիվներ

<i>հազ. << դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ ԱԱ-ով</i>		
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	10,159,105	9,394,455
Հաշվեգրված կոմիսիոն գումարներ	139,928	243,067
Այլ	840,320	1,064,781
Հանած վարկային կորստի պահուստ	-98,389	-113,029
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ ԱԱ-ով	11,040,964	10,589,274
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ ԻԱՇՎՄ-ով</i>		
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	222,973	132,338
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ ԻԱՇՎՄ-ով	222,973	132,338
<i>Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Կանխավճարներ	195,773	349,218
Միասնական հարկային հաշիվ	13,008	9,295
Նյութեր և պաշարներ	44,946	34,217
Բոնազանձված գրավ	448,118	447,002
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	701,845	839,732
Ընդամենը այլ ակտիվներ	11,965,782	11,561,344

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով այլ ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի ենթարկվածության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսվա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ		
- Բավարար մակարդակ	10,159,105	10,159,105
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	10,159,105	10,159,105
Վարկային կորստի պահուստ	-98,389	-98,389
Հաշվեկշռային արժեք	10,060,716	10,060,716

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով այլ ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի ենթարկվածության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>հազ. << դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսվա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ		
- Բավարար մակարդակ	9,394,455	9,394,455
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	9,394,455	9,394,455
Վարկային կորստի պահուստ	-113,029	-113,029
Հաշվեկշռային արժեք	9,281,426	9,281,426

10 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	Հոդ և շեքեր	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Մարքավորումներ և հարմարանքներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,600,741	2,727,447	3,274,778	5,917,773	13,520,739
Կուտակված մաշվածություն	-631,977	-2,725,897	-2,782,858	-3,975,330	-10,116,062
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	968,764	1,550	491,920	1,942,443	3,404,677
Ավելացումներ	-	215,360	89,196	225,482	530,038
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-1,294,207	-183,941	-34,404	-451,110	-1,963,662
Վերագնահատում	744,228	-	-	-	744,228
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	-61,550	-2,221	-205,239	-609,721	-878,731
Վերագնահատման ազդեցությունը մաշվածության	-657,241	-	-	-	-657,241
Մաշվածության օտարումներ/ դուրսգրումներ	702,304	183,941	32,518	451,110	1,369,873
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	402,298	214,689	373,991	1,558,204	2,549,182
Սկզբնական արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,050,762	2,758,866	3,329,570	5,692,145	12,831,343
Կուտակված մաշվածություն	-648,464	-2,544,177	-2,955,579	-4,133,941	-10,282,161
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	402,298	214,689	373,991	1,558,204	2,549,182
Ավելացումներ	-	1,824,231	438,700	201,493	2,464,424
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	-258,278	-6,778	-114,267	-379,323
Վերագնահատում	180,819	-	-	-	180,819
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	-72,146	-15,118	-187,839	-642,047	-917,149
Մաշվածության օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	258,278	6,778	94,262	359,318
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	510,971	2,023,802	624,852	1,097,645	4,257,271
Սկզբնական արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,231,581	4,324,819	3,761,492	5,779,372	15,097,264
Կուտակված մաշվածություն	-720,610	-2,301,017	-3,136,640	-4,681,726	-10,839,993
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	510,971	2,023,802	624,852	1,097,645	4,257,271

11 Պարտավորություններ բանկերին

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Բանկերի ընթացիկ հաշիվներ, օվերնայթ տեղաբաշխումներ և վարկեր	4,129	16,230
Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցներ	8,996,941	-
Բանկերից ստացված վարկեր	414,554	-
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9,415,624	16,230

12 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Ընթացիկ հաշիվներ		
- Անհատներ	63,965,116	61,117,551
- Իրավաբանական անձիք	54,096,113	49,768,239
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	51,731,232	57,920,132
- Իրավաբանական անձիք	34,579,865	33,530,377
Ընդամենը հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	204,372,326	202,336,299

13 Այլ պարտավորություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԱԱ-ով</i>		
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	10,159,105	9,394,455
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբին վճարվելիք գումարներ	1,228,830	2,197,107
Հաշվեգրված ծախսեր	136,347	91,135
Վարկային կորստի պահուստ	93,624	89,757
Այլ	249,358	92,215
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԱԱ-ով	11,867,264	11,864,668
Այլ ֆինանսական պարտավորությունները պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	-	106,355
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԻԱՇՎՄ-ով	-	106,355

<i>Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Աշխատակիցների գծով հաշվեգրված ծախսեր	800,905	767,817
Պայմանագրային պարտավորություն - Հետաձգված եկամուտներ	287,197	263,645
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	58,549	56,191
Կրեդիտորական պարտքեր հարկերի գծով	161,774	117,972
Մտացված կանխավճարներ	6,840	6,840

Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,315,265	1,212,465
--	------------------	------------------

Ընդամենը այլ պարտավորություններ	13,182,529	13,183,488
---------------------------------	-------------------	-------------------

14 Բաժնետիրական կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 609,400 հասարակ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով (2022թ.-ին՝ 609,400՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով):

Հասարակ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Առ 2023թ. դեկտեմբեր 31-ը հայտարարվել և վճարվել են 5,799,607.00 հազ. ՀՀ դրամի շահաբաժիններ (2022թ.-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

15 Չուտ տոկոսային եկամուտ

հազ. << դրամ	01.10.23-31.12.23	01.01.23-31.12.23	01.10.22-31.12.22	01.01.22-31.12.22
Տոկոսային եկամուտ՝ էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ ԱԱ-ով	4,448,428	16,309,433	3,368,429	13,339,325
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	813,774	2,651,679	467,531	2,492,205
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	206,235	986,187	313,945	591,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ ԱԱ-ով	363,563	2,236,873	661,581	1,309,729
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,883	61,636	15,164	32,291
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5,844,883	22,245,808	4,826,650	17,765,296
Այլ նմանատիպ եկամուտ				
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով	6,040	26,690	6,889	28,665
Ընդամենը այլ նմանատիպ եկամուտ	6,040	26,690	6,889	28,665
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	5,850,923	22,272,498	4,833,539	17,793,961
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	864,120	3,500,387	875,876	3,305,309
Պարտավորություններ այլ բանկերին	129,473	532,367	2,760	19,024
Ընդամենը տոկոսային ծախս	993,593	4,032,754	878,636	3,324,333
Այլ նմանատիպ ծախս				
Վարձակալության գծով տոկոսային ծախս	41,262	171,070	44,635	73,655
Ռեպո համաձայնագրերի գծով տոկոսային ծախս	-	2,441	287	71,388
Ընդամենը այլ նմանատիպ ծախս	41,262	173,511	44,922	145,043
Ընդամենը տոկոսային ծախս	1,034,855	4,206,265	923,558	3,469,376
Չուտ տոկոսային եկամուտ	4,816,068	18,066,233	3,909,981	14,324,585

16 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ և ծախս

հազ. << դրամ	01.10.23-31.12.23	01.01.23-31.12.23	01.10.22-31.12.22	01.01.22-31.12.22
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ				
<i>ԻԱՇՎՄ-ով չսպիտոյ ֆինանսական գործիքներին չվերաբերող կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ</i>				
- Վարկավորման գործառնություններ	497,730	1,101,457	103,929	521,788
- Վարկային քարտեր	327,439	1,187,488	356,909	1,112,049
- Ակրեդիտիվներ և երաշխիքներ	98,887	394,623	97,301	371,360
- Դրամային փոխանցումներ	90,688	367,583	124,503	436,715
- Հաշիվների սպասարկում	45,996	208,008	65,629	224,572
- Ավտոմատ գանձման մեքենաների ծառայություններ	342	1,556	443	1,835
- Ապահովագրական գործակալություն	4,588	12,602	6,428	13,050
- Այլ	1,916	13,862	4,195	26,447
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,067,586	3,287,179	759,337	2,707,816

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

ԻԱԸՎՄ-ով չափվող ֆինանսական գործիքներին չվերաբերող կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

-Քարտերով իրականացվող գործառնությունների վճարներ	175,459	604,652	229,848	562,040
-Հաշվարկային գործարքներ	26,408	82,412	27,523	293,480
-Այլ	4,662	17,561	3,446	14,451

Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	206,529	704,625	260,817	869,971
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	861,057	2,582,554	498,520	1,837,845
--	----------------	------------------	----------------	------------------

17 Արտարժույթով առք ու վաճառքից օգուտ հանած վնաս

հազ. << դրամ 01.10.23-31.12.23 01.01.23-31.12.23 01.10.22-31.12.22 01.01.22-31.12.22

Արտարժույթի փոխարկման գործարքներից եկամուտ	1,060,789	2,851,611	788,746	3,329,544
Զուտ շահույթ/(վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	-420,616	-580,635	731,069	-12,254
Զուտ եկամուտ ֆինանսական ածանցյալ գործիքներից	281,199	243,252	-644,925	-148,221

Ընդամենը արտարժույթով առք ու վաճառքից օգուտ հանած վնաս	921,372	2,514,228	874,890	3,169,069
---	----------------	------------------	----------------	------------------

18 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

հազ. << դրամ 01.10.23-31.12.23 01.01.23-31.12.23 01.10.22-31.12.22 01.01.22-31.12.22

Էլջ-Էս-Բի-Սի Խմբի SS աջակցման ծախսեր և այլ վճարներ	700,567	2,569,934	1,014,221	2,803,189
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն և ամորտիզացիա	245,914	917,149	218,243	878,731
Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցների մաշվածություն և ամորտիզացիա	66,159	284,011	64,949	222,736
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի վճարումներ	58,531	238,297	56,252	233,910
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	26,557	93,720	17,534	86,509
Անվտանգության ծառայություն	24,684	84,522	15,532	61,879
Ապահովագրություն	14,143	59,470	18,013	67,601
SS-ին վերաբերող ծախսեր	32,245	112,961	25,075	100,914
Բարեգործություն և հովանավորություն	51,377	61,124	6,900.00	21,363.00
Գովազդ և շուկայավարում	15,109	49,051	41,642	69,645
Մասնագիտական ծառայություններ	21,326	75,628	18,263	64,074
Հիմնական միջոցների վարձակալություն	59,999	240,156	67,226	249,443
Կոմունալ ծառայություններ	12,494	50,837	7,603	45,969
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	10,099	42,172	9,096	39,609
Գրասենյակային ծախսեր	5,577	26,127	8,373	25,544
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	57,689	79,616	32,589	68,176
Արտարժույթի տեղափոխման ծախսեր	17,547	37,744	6,515	25,691
Վերապատրաստման ծախսեր	9,984	38,375	11,683	30,638
Այլ	93,682	280,859	81,680	230,743

Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,523,683	5,341,753	1,721,389	5,326,364
---	------------------	------------------	------------------	------------------

19 Շահութահարկի գծով ծախս

հազ. << դրամ	01.10.23-31.12.23	01.01.23-31.12.23	01.10.22-31.12.22	01.01.22-31.12.22
Ընթացիկ հարկ	872,495	2,832,217	1,652,991	3,126,740
Հետաձգված հարկ	-218,260	-218,260	-795,519	-795,519
Տարվա շահութահարկի ծախս	654,235	2,613,957	857,472	2,331,221

Բանկի 2023թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% է (2022թ.՝ 18%):

հազ. << դրամ	01.10.23-31.12.23	01.01.23-31.12.23	01.10.22-31.12.22	01.01.22-31.12.22
Շահույթ մինչև հարկումը	2,319,716	13,667,844	2,476,862	10,349,137
Տեսականորեն հաշվարկված հարկային ծախս օրենսդրությամբ սահմանված դրույքաչափով	417,548	2,460,212	445,835	1,862,845
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը - (Չնվազեցվող ծախսեր)/ չհարկվող եկամուտ, գուտ	236,686	236,686	336,384	336,384
Նախորդ տարիներում (ավել) / պակաս հաշվեգրված	-	-82,941	75,253	131,992
Տարվա շահութահարկի ծախս	654,234	2,613,957	857,472	2,331,221

20 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Բանկում ռիսկերի կառավարման գործառնություն իրականացվում է ֆինանսական, և ոչ-ֆինանսական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը ներառում է շուկայական ռիսկը, գանձապետական ռիսկը, մանրածախ վարկային ռիսկը, մեծածախ վարկային ռիսկը և ռազմավարական ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկի կառավարման գործառնության առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափերի սահմանումը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Ոչ ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ավազակապետություններին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Վարկային ռիսկ. Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի: Վարկային ռիսկ, վարկառուի կողմից պարտավորությունների չկատարման հավանականությունն է:

Վարկային ռիսկի ի հայտ է գալիս վարկավորման և կոնտրազենտների հետ այլ գործարքների արդյունքում՝ առաջացնելով ֆինանսական ակտիվներ և արտաբալանսային վարկային պարտավորվածություններ:

Բանկի վարկային ռիսկը մաքսիմալ մեծությունը արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ: Տրամադրված ֆինանսական երաշխիքների, պարտավորությունների, չօգտագործված վարկային գծերի և արտահանման / ներմուծման ակրեդիտիվների համար վարկային ռիսկի առավելագույն չափը կազմում է պարտավորության գումարը:

Վարկային ռիսկի կառավարում. Վարկային ռիսկը Բանկի գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի անհրաժեշտ է ավազակապետ գնահատման և վերահսկման պատշաճ մակարդակ :

Ռիսկերի կառավարման նպատակով վարկային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում: Ակտիվների պորտֆելի գծով վարկային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և կոնտրազենտների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Վարկային ռիսկի սահմանաչափը. Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով սահմանում է սահմանաչափեր մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև տնտեսության ճյուղերի և աշխարհագրական սեգմենտների նկատմամբ: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերը, ըստ վարկատեսակների և տնտեսության ճյուղերի, պարբերաբար վերանայվում և հաստատվում են համապատասխան ստորաբաժանման կողմից: Սահմանաչափերի նկատմամբ իրականացվում է մշտադիտարկում և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկային ռիսկը վերահսկելու նպատակով, Ֆինանսներ, Ռիսկ և Առևտրային բանկային ծառայությունների բաժինների կողմից կանոնավոր կերպով պատրաստվում են հաշվետվություններ՝ հաճախորդի բիզնես և ֆինանսական ցուցանիշների կառուցվածքային վերլուծության հիման վրա:

Վարկային ռիսկերի գնահատման համակարգը: Վարկային ռիսկի գնահատման և վարկային ռիսկի գծով ֆինանսական գործիքների դասակարգման համար Բանկը կիրառում է Վարկային ռիսկի սանդղակներ:

Վարկային ռիսկի յուրաքանչյուր սանդղակ իրենից ներկայացնում է վարկարժանության որոշակի աստիճան:

- Գերազանց մակարդակ՝ ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու գերազանց ունակություն, աննշան կամ ցածր դեֆոլտի հավանականությամբ և / կամ ակնկալվող կորուստների ցածր մակարդակներով,
- Լավ մակարդակ՝ պահանջում է ավելի մանրակրկիտ մշտադիտարկում, ցույց է տալիս ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու լավ ունակություն, ցածր վարկային ռիսկով,
- Բավարար մակարդակ՝ պահանջում է ավելի մանրակրկիտ մշտադիտարկում, ցույց է տալիս ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու միջին ունակություն, միջին վարկային ռիսկով,
- Ենթաստանդարտ՝ պահանջում է տարբեր աստիճանների հատուկ ուշադրություն և դեֆոլտի ռիսկն առաջացնում է մտավախություն:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն աստիճանը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի հաստ)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված ակտիվի համար)	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	32,007,490	-	-	32,007,490
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	32,441,458	-	-	32,441,458
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	7,723,441	-	-	7,723,441
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	12,818,277	-	-	12,818,277
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
- Գերազանց մակարդակ	65,259,578	-	-	65,259,578
- Լավ մակարդակ	14,646,681	5,407	-	14,652,088
- Բավարար մակարդակ	99,581,954	462,808	-	100,044,762
- Ենթաստանդարտ	-	10,731	541,337	552,068
- Արժեզրկված	-	-	4,206,083	4,206,083
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,040,964	-	-	11,040,964
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	69,676,453	1,193,074	3,607	70,873,134
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԸՎՄ-ով	190,360	-	-	190,360
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	222,973	-	-	222,973
Ընդամենը առավելագույն ենթարկվածություն	345,609,629	1,672,020	4,751,027	352,032,676

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն աստիճանը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի հաստ)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված ակտիվի համար)	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	49,664,250	-	-	49,664,250
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	17,825,222	-	-	17,825,222
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	12,547,872	-	-	12,547,872
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	21,590,738	-	-	21,590,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
- Գերազանց մակարդակ	55,350,041	24,039	-	55,374,080
- Լավ մակարդակ	2,155,477	9,159	-	2,164,636
- Բավարար մակարդակ	80,437,783	6,772,953	-	87,210,736
- Ենթաստանդարտ	243,483	3,417,488	-	3,660,971
- Արժեզրկված	-	-	4,880,649	4,880,649
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,589,274	-	-	10,589,274
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	62,830,776	768,172	4,046	63,602,994
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԸՎՄ-ով	220,619	-	-	220,619
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	132,338	-	-	132,338
Ընդամենը առավելագույն ենթարկվածություն	313,587,873	10,991,811	4,884,695	329,464,379

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի մարման ժամկետի և արտարժույթի բաց դիրքերի համար սահմանաչափերի միջոցով, որոնք մշտադիտարկվում են կանոնավոր կերպով: Շուկայական ռիսկերի ոլորտում Բանկի քաղաքականությունը համապատասխանում է Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի չափանիշներին:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր արժույթային և ընդհանուր ռիսկերի նկատմամբ օրվա վերջի դրությամբ (օվերնայթ), ինչը մոնիտորինգի է ենթարկվում օրեկան կտրվածքով:

Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Բանկի՝ արտարժույթային փոխանակման ռիսկին ենթարկվածությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթներ	Ընդամենը	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,036,389	16,082,419	7,574,186	2,096,102	35,789,095
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,597,093	-	11,203,863	17,321	12,818,277
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	40,355,259	-	-	-	40,355,259
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	31,283	-	655	-	31,938
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	106,182,266	61,152,332	17,361,339	18,642	184,714,579
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	748,294	2,598,090	7,906,884	10,669	11,263,937
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	158,950,584	79,832,841	44,046,927	2,142,734	284,973,085
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,129	414,554	8,996,941	-	9,415,624
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	90,863,906	85,153,710	27,074,352	1,280,358	204,372,326
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	1,309,083	-	-	-	1,309,083
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	726,104	2,424,889	7,958,401	757,870	11,867,264
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	92,903,222	87,993,153	44,029,694	2,038,228	226,964,297
Չուտ դիրքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	66,047,362	-8,160,312	17,233	104,506	58,008,788
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	-7,722,866	7,724,316	-	-1,450	-

Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Բանկի՝ արտարժույթային փոխանակման ռիսկին ենթարկվածությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ	Գրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,208,761	27,848,277	8,431,634	4,534,521	54,023,193
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,518,546	-	13,333	58,859	21,590,738
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	30,593,713	-	-	-	30,593,713
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	31,283	-	614	-	31,897
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	79,805,059	58,139,539	15,323,002	23,472	153,291,072
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	531,791	3,252,236	6,844,255	93,330	10,721,612
Ընդամենը Ֆինանսական ակտիվներ	145,689,153	89,240,052	30,612,838	4,710,182	270,252,225
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	16,230	-	-	-	16,230
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	89,172,380	87,597,948	24,194,452	1,371,519	202,336,299
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	1,447,848	-	-	-	1,447,848.00
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,026,851	2,915,561	7,000,067	1,028,544	11,971,023
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	91,663,309	90,513,509	31,194,519	2,400,063	215,771,400
Չուտ դիրքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	54,025,844	-1,273,457	-581,681	2,310,119	54,480,825
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	-2,386,675	3,765,689	510,595	-1,889,609	-

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում հանգեցնել վնասների:

Ղեկավարությունն օրական կտրվածքով հետևում է տոկոսադրույքների անհամապատասխանության մակարդակին և սահմանում է սահմանաչափեր:

Բանկը մշտադիտարկում է իր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները: Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արժեթղթերի համար տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են շուկայական գնանշումների վրա հիմնված մինչև մարում եկամտաբերությունը:

% տարեկան	31.12.2023թ.			31.12.2022թ.		
	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Սյլ արժույթներ	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Սյլ արժույթներ
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	5.6	4.3	-	4.3	2.3
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	10.9	-	-	10.4	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10.1	-	-	11.7	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11.7	7.4	6.8	11.4	6.9	5.7
Պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	7.1	4.1	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	2.7	0.3	0.3	3.1	0.4	0.3
- Ժամկետային ավանդներ	6.4	2.4	0.8	6.3	2.0	0.6
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	13.4	-	-	13.1	-	-

Այլ գնային ռիսկեր. Բանկը ենթակա է կանխավճարի ռիսկի՝ ֆիքսված կամ փոփոխական տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու հետևանքով, ներառյալ հիփոթեքային վարկերը, որոնք վարկառուին իրավունք են տալիս վաղաժամկետ մարել վարկերը: Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Բանկի շահույթն ու սեփական կապիտալն էական ազդեցության չեն ենթարկվի կանխավճարի տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով, քանի որ այդ վարկերը հաշվի են առնվում ամորտիզացված արժեքով, իսկ կանխավճարի իրավունքը կազմում է կամ մոտ է հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների ամորտիզացված արժեքին:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը մշակվել է ԷԼԾ-Էս-ԲԻ-ՍԻ Խմբի քաղաքականությունների և տեղական կանոնակարգերի համաձայն: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում է ԱՊԿԿ-ի և Խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է հիմնական իրավաբանական անձ և անհատ հաճախորդների ավանդները, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրության պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Երկարաժամկետ կամ կառուցվածքային իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկերի կառավարումն ԱՊԿԿ-ի պատասխանատվությունն է: Հաշվեկշռի կառավարումը հանդիսանում է ԱՊԿԿ-ի հիմնական գործառնություններից մեկը, որը նպատակ է հետապնդում խթանել շահութաբերությունը և բարձրացնել կապիտալի ու ֆինանսավորման աղբյուրների օգտագործման արդյունավետությունը՝ ռիսկով կշռված ակտիվների գծով եկամտաբերության բարելավման, ռիսկերի վերահսկման և դրանց շրջահայաց կառավարման շնորհիվ:

Կարճաժամկետ կամ գործառնական իրացվելիության ռիսկի կառավարումը Գանձապետարանի պատասխանատվությունն է: Գանձապետարանը պարտավոր է ձևավորել կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների բավարար պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից և այլ միջբանկային գործիքներից: Բոլոր նշանակալի գործարքները, որոնք կարող են Բանկի իրացվելիության վրա ազդեցություն ունենալ, նախօրոք պետք է համաձայնեցվեն Գանձապետարանի հետ համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից:

Իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական չափանիշներն են իրացվելիության ծածկույթի գործակիցը, իրացվելի ակտիվների բուֆերային գործակիցը, գուտ կայուն ֆինանսավորման գործակիցը, ավանդային և վարկային ֆինանսավորման ժամկետայնության կոնցենտրացիաները, որոնք հաշվարկվում և վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկն իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկը կառավարում է Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ռիսկի ախորժակի սահմաններում: ՀՀ ԿԲ սահմանում և վերահսկում է բանկերի համար նախատեսված իրացվելիության պահանջները: Ըստ ներկա պահանջների՝ բանկերը պետք է ապահովեն բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների միջև հարաբերակցության և բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև հարաբերակցության նախանշված նվազագույն մակարդակից բարձր մակարդակ: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և պետական գանձապետական պարտատոմսերը, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումն այլ կերպ սահմանափակված չէ: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրանց նվազագույն մակարդակները համապատասխանաբար կազմել են՝ 15 և 60 տոկոս: 2023թ. և 2022թ. ողջ ընթացքում Բանկի իրացվելիության ցուցանիշները համապատասխանում էին սահմանված մակարդակին:

Ստորև ներկայացված են նշված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված չափանիշներով հաշվարկված իրացվելիության հարաբերակցությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը	29%	37%
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը	65%	82%

Բանկն իրականացնում է սթրես-թեստավորում՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել ծայրահեղ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ: Սթրես թեստերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով: Բանկում առկա է նաև արտակարգ իրավիճակներում ֆինանսավորման ծրագիր, որը սահմանում է վաղ ահազանգման ցուցանիշները, ճգնաժամային կառավարման թիմը, պարտականությունները, հրատապ իրացվելիության աղբյուրները, ինչպես նաև ճգնաժամային սցենարներն ու Բանկի կողմից կանխարգելիչ և ուղղիչ միջոցառումների ձեռնարկումը:

Ֆինանսական գործիքների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Գրանցված միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,789,095	-	-	-	-	-	-	35,789,095
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	2,169,000	6,608,899	22,741,326	8,836,034	-	-	-	40,355,259
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	-	-	-	31,938	-	31,938
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,818,277	-	-	-	-	-	-	12,818,277
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	6,415,390	6,658,026	39,397,519	86,480,169	43,349,953	-	2,413,522	184,714,579
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	163,464	-	163,464
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	4,257,271	-	4,257,271
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,215,235	-	1,215,235
Այլ ակտիվներ	1,446,694	145,460	8,339,880	2,008,539	-	25,209	-	11,965,782
Ընդամենը	58,638,456	13,412,385	70,478,725	97,324,742	43,349,953	5,693,117	2,413,522	291,310,900
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,595,043	4,550,721	67,465	202,395	-	-	-	9,415,624
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	125,635,098	9,297,819	44,268,986	24,532,314	638,109	-	-	204,372,326
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	2,391,826	-	-	-	-	-	-	2,391,826
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	26,643	27,134	128,163	305,995	821,148	-	-	1,309,083
Այլ պարտավորություններ	2,078,187	959,833	8,060,148	2,084,361	-	-	-	13,182,529
Ընդամենը	134,726,797	14,835,507	52,524,762	27,125,065	1,459,257	-	-	230,671,388
Ձուտ դիրքը	-76,088,341	-1,423,122	17,953,963	70,199,677	41,890,696	5,693,117	2,413,522	60,639,512

Ֆինանսական գործիքների ժամկետայնության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ հետևյալն է

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Գրանցված միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,023,193	-	-	-	-	-	-	54,023,193
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	4,991,530	10,517,955	7,962,806	7,121,422	-	-	-	30,593,713
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	-	-	-	31,897	-	31,897
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	21,590,738	-	-	-	-	-	-	21,590,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,001,546	6,049,183	36,370,112	68,554,676	34,297,784	-	3,017,771	153,291,072
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,549,182	-	2,549,182
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,422,023	-	1,422,023
Այլ ակտիվներ	1,668,256	116,840	2,321,436	7,420,595	-	34,217	-	11,561,344
Ընդամենը	87,275,263	16,683,978	46,654,354	83,096,693	34,297,784	4,037,319	3,017,771	275,063,162
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	16,230	-	-	-	-	-	-	16,230
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	121,568,361	11,615,105	51,167,848	16,936,513	1,048,472	-	-	202,336,299
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,914,752	-	-	-	-	2,914,752
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	8,416	-	8,416
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	12,057	24,432	115,381	426,758	869,220	-	-	1,447,848
Այլ պարտավորություններ	2,813,262	804,164	1,874,945	7,620,555	70,562	-	-	13,183,488
Ընդամենը	124,409,910	12,443,701	56,072,926	24,983,826	1,988,254	8,416	-	219,907,033
Ձուտ դիրքը	-37,134,647	4,240,277	-9,418,572	58,112,867	32,309,530	4,028,903	3,017,771	55,156,129

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդներն արտացոլվում են վերոնշյալ վերլուծության մեջ՝ պայմանագրային մարման ժամկետների հիման վրա: Սակայն, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձինք իրավունք ունեն հետ կանչել իրենց ավանդները մինչև մարումը, եթե նրանք դադարեցնում են հաշվեգրված տոկոսագումարների ստացման իրավունքը: Այդ ավանդները դասակարգվում են համաձայն իրենց հայտարարված մարման ժամկետների: Նման ավանդների հիմնական գումարը յուրաքանչյուր ժամանակային միջակայքում հետևյալն է.

- մինչև 1 ամիս՝ 4,689,190 հազար դրամ (2022թ.-ին՝ 9,290,130 հազար դրամ),
- 1-ից 3 ամիս՝ 6,838,453 հազար դրամ (2022թ.-ին՝ 10,028,314 հազար դրամ),
- 3-ից 12 ամիս՝ 35,227,361 հազար դրամ (2022թ.-ին՝ 31,287,816 հազար դրամ),
- 1-ից 5 տարի՝ 3,632,956 հազար դրամ (2022թ.-ին՝ 5,707,297 հազար դրամ),
- 5 տարուց ավելի՝ 638,109 հազար դրամ (2022թ.-ին՝ 1,048,472 հազար դրամ):

Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն Բանկի ղեկավարման համար: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների բազմազանությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը: Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետները և մարման ժամկետին մոտեցող տոկոսակիր պարտավորությունները ընդունելի գնով փոխարինելու կարողությունը Բանկի իրացվելիության գնահատման և վերջինիս տոկոսների և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության գնահատման կարևոր գործոններ են:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած հաճախորդների հաշիվների մի զգալի մասը ցպահանջ են, այդ ավանդների դիվերսիֆիկացիան ըստ ավանդատուների բանակի և տեսակի, ինչպես նաև Բանկի անցյալի փորձը վկայում են այն մասին, որ հաճախորդների այդ հաշիվները Բանկի համար ապահովում են երկարաժամկետ և կայուն ֆինանսավորման աղբյուր:

21 Կապիտալի կառավարում

Բանկը որպես կապիտալ է սահմանում այն հողվածները, որոնք օրենքով սահմանվում են վարկավորող կազմակերպությունների համար: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, սահմանված նվազագույն մակարդակից բարձր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության գործակից (կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 11% (2022թ.-ին՝ 12%): 2023թ. և 2022թ. ողջ ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը գնահատելու նպատակով կանոնավոր հիմունքով իրականացվում են սթրես թեսթեր՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սթրես թեսթերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով:

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորվածություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից և ներքին ու արտաքին մասնագիտական խորհրդատվությունից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կզերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. ՀՀ-ում հարկային համակարգը շարունակում է զարգանալ և բնութագրվում է օրենսդրական նորմերի, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հակասական են միմյանց, ինչը թույլ է տալիս տարբեր հարկային մարմինների կողմից դրանց ոչ միանշանակ մեկնաբանումը: Հարկերը ենթակա են վերանայման և հետաքննության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք լիազորված են ներկայացնել տուգանքներ և ենթարկել տույժերի: Հարկային տարին հարկային մարմինների կողմից դիտարկման նպատակով բաց է մնում հաջորդող երեք օրացուցային տարիների ընթացքում:

Այս հանգամանքները կարող են հարկային ռիսկեր ստեղծել ՀՀ-ում, որոնք ավելի նշանակալի են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը հավատացած է, որ համարժեքորեն է նախատեսել հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում գործող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուհանդերձ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել և, եթե այդ մարմիններին հաջողվի գործարկել իրենց մեկնաբանությունները, ազդեցությունը սույն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա կարող է էական, բայց քիչ հավանական է, որ կլինի նշանակալի:

Վարկավորման պարտավորվածություններ. Այդ գործիքների հիմնական նպատակն է ապահովել միջոցների տրամադրումը հաճախորդներին՝ ըստ անհրաժեշտության: Երաշխիքներն ու պահուստային ակրեդիտիվները, որոնք հանդիսանում են անշրջելի հավաստագրում, որ Բանկը կիրականացնի վճարումներ այն դեպքում, երբ հաճախորդը չի կարող կատարել իր պարտավորությունները երրորդ կողմերի հանդեպ, ունեն նույն վարկային ռիսկայնությունը: Փաստաթղթային և ապրանքային ակրեդիտիվները, որոնք Բանկի կողմից ընդունվել են հաճախորդի անունից, որն իր հերթին լիազորել է երրորդ կողմին դուրս գրել վճարման հանձնարարականներ Բանկի հաշվին՝ սահմանված գումարի համաձայն, ապահովվում են գրավով, որն իրենից ներկայացնում է ապրանքի հիմնական խմբաքանակ, որին դրանք պատկանում են կամ հանդիսանում են լրացուցիչ գրավ, դրանով իսկ նվազեցնելով ռիսկի ենթարկվածությունը՝ սովորական վարկավորման դեպքի համեմատ:

Վարկի տրամադրման պարտավորվածությունն իրենից ներկայացնում է վարկի տրամադրման իրավասության չօգտագործված մաս՝ վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկերի տրամադրման պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկի նկատմամբ Բանկը պոտենցիալ ենթակա է չօգտագործված պարտավորությունների ընդհանուր գումարին հավասար չափով վնաս կրելու ռիսկին: Այնուամենայնիվ, վնասների հավանական գումարը պակաս է չօգտագործված պարտավորությունների ընդհանուր գումարից, քանի որ վարկերի տրամադրման պարտավորությունների մեծ մասը կախված է հաճախորդների կողմից վարկունակության որոշակի պահանջների պահպանումից:

Բանկը հետևում է վարկավորման հետ կապված պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, որպես կանոն, ունեն վարկային ռիսկի ավելի մեծ աստիճան, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Զմարված վարկային պարտավորվածությունները հետևյալն են.

<i>հազ. << դրամ</i>	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորություններ	26,837,198	26,341,951
Վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	5,166,083	4,934,768
Գործառնական երաշխիքներ	19,646,450	14,812,629
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	16,831,246	16,452,160
Ակրեդիտիվներ	2,485,781	1,151,243
Հանած՝ երաշխիքների և այլ պարտավորությունների գծով պահուստները	-24,179	-25,160
Հանած՝ վարկային պարտավորվածությունների գծով պահուստները	-69,444	-64,597
Ընդամենը վարկային պարտավորվածություններ, հանած պահուստը և կանխիկով ծածկված մնացորդները	70,873,134	63,602,994

23 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Հաշվանցման, հաշվանցման գլխավոր համաձայնություններին և համանման պայմանավորվածությունների ենթակա ֆինանսական գործիքներն առ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը.

	Համախառն գումարները մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (ա)	Հաշվանցված համախառն գումար Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (բ)	Չուտ գումարը հաշվանցումից հետո ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (գ) = (ա) – (բ)	Գլխավոր համաձայնությունների ենթակա գումարները և համանման պայմանավորվածությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Վարկի գուտ գումար (դ) – (դ) – (ե)
հազ. ՀՀ դրամ				Ֆինանսական գործիքներ (դ)	Դրամական միջոց հանդիսացող գրավ (ե)

ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>					
- Ուկրաինա պայմանագրեր	-	-	-	-	-
<i>Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>					
- Ուկրաինա պայմանագրեր	3,393,431	-	3,393,431	-3,393,431	-
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	222,973	-	222,973	-222,973	-
ԸՆԳԱՄԵՆԸ	3,616,404	-	3,616,404	-3,616,404	-

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
<i>Պարտավորություններ այլ բանկերին</i>					
Ուկրաինա պայմանագրեր	-	-	-	-	-
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	-	-	-	-	-
ԸՆԳԱՄԵՆԸ	-	-	-	-	-

Հաշվանցման, հաշվանցման գլխավոր համաձայնություններին և համանման պայմանավորվածությունների ենթակա ֆինանսական գործիքներն առ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը.

	Համախառն գումարները մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (ա)	Հաշվանցված համախառն գումար Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (բ)	Չուտ գումարը հաշվանցումից հետո ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ում (գ) = (ա) – (բ)	Գլխավոր համաձայնությունների ենթակա գումարները և համանման պայմանավորվածությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Վարկի գուտ գումար (դ) – (դ) – (ե)
հազ. ՀՀ դրամ				Ֆինանսական գործիքներ (դ)	Դրամական միջոց հանդիսացող գրավ (ե)

ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>					
- Ուկրաինա պայմանագրեր	6,482,137	-	6,482,137	-6,482,137	-
<i>Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>					
- Ուկրաինա պայմանագրեր	2,233,549	-	2,233,549	-2,233,549	-
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	132,338	-	132,338	-132,338	-
ԸՆԳԱՄԵՆԸ	8,848,024	-	8,848,024	-8,848,024	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	106,355	-	106,355	-106,355	-
ԸՆԳԱՄԵՆԸ	106,355	-	106,355	-106,355	-

24 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն ֆինանսական գործիքները դասակարգելիս՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Եթե իրական արժեքի գնահատման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի երկարաժամկետային տվյալներ, ապա տվյալ գնահատումը մակարդակ 3-ի գնահատում է: Գնահատման երկարաժամկետային տվյալների էականությունը գնահատվում է իրական արժեքի ամբողջական գնահատման հետ համադրությամբ:

(ա) Իրական արժեքի պարբերական գնահատումներ

Իրական արժեքի պարբերական գնահատումներն այն գնահատումներն են, որոնք հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվում կամ թույլատրվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Իրական արժեքի պարբերական գնահատումների դասակարգումն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի ներկայացված է ստորև.

հազ. << դրամ	31.12.2023թ.				31.12.2022թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում								
- Հայաստանի պետական պարտատոմսեր	32,631,818	-	-	32,631,818	18,045,841	-	-	18,045,841
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում								
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	31,938	-	31,938	-	31,897	-	31,897
Այլ ֆինանսական ակտիվներ								
- Արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրեր	-	222,973	-	222,973	-	132,338	-	132,338
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
- Հող և շենքեր	-	-	510,971	510,971	-	-	402,298	402,298
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉԱՓՎՈՂ	32,631,818	254,911	510,971	33,397,700	18,045,841	164,235	402,298	18,612,374
ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ								
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-106,355	-	-106,355
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉԱՓՎՈՂ	-	-	-	-	-	-106,355	-	-106,355

(բ) Ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք չեն գնահատվում իրական արժեքով, սակայն որոնց համար կատարվում է իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտում

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով չսահմանվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը և իրական արժեքի վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ .

<i>հազ. << դրամ</i>	31.12.2023թ.			Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
	իրական արժեք	իրական արժեք	իրական արժեք		
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	35,789,095	-	35,789,095	35,789,095
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	7,723,441	-	-	7,723,441	7,723,441
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	12,818,277	-	12,818,277	12,818,277
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ ԱԱ-ով	-	-	184,714,579	184,714,579	184,714,579
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	11,040,964	11,040,964	11,040,964
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	7,723,441	48,607,372	195,755,543	252,086,356	252,086,356

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	9,415,624	-	9,415,624	9,415,624
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ ու ավանդներ	-	204,372,326	-	204,372,326	204,372,326
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	1,309,083	1,309,083	1,309,083
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	11,867,264	11,867,264	11,867,264
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	213,787,950	13,176,347	226,964,297	226,964,297

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով չսահմանվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը և իրական արժեքի վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ .

<i>հազ. << դրամ</i>	31.12.2022թ.			Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
	իրական արժեք	իրական արժեք	իրական արժեք		
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	54,023,193	-	54,023,193	54,023,193
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	12,458,915	-	-	12,458,915	12,458,915
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	21,590,738	-	21,590,738	21,590,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ ԱԱ-ով	-	-	153,291,072	153,291,072	153,291,072
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	10,589,274	10,589,274	10,589,274
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	12,458,915	75,613,931	163,880,346	251,953,192	251,953,192

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	16,230	-	16,230	16,230
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ ու ավանդներ	-	202,336,299	-	202,336,299	202,336,299
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	1,447,848	1,447,848	1,447,848
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	11,864,668	11,864,668	11,864,668
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	202,352,529	13,312,516	215,665,045	215,665,045

25 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ըստ նշված չափման կատեգորիաների առ 31 դեկտեմբեր 2023թ.

հազ. << դրամ	ԻԱՇՎՄ (պարտադիր)	Պարտքային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	Բաժնային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	ԱԱ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	-	-	35,789,095	35,789,095
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	12,818,277	12,818,277
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	190,360	32,441,458	-	7,723,441	40,355,259
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	-	-	31,938	-	31,938
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	184,714,579	184,714,579
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	222,973	-	-	11,040,964	11,263,937
ԸՆԳԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	413,333	32,441,458	31,938	252,086,356	284,973,085
ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	9,415,624	9,415,624
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	204,372,326	204,372,326
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	1,309,083	1,309,083
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	11,867,264	11,867,264
ԸՆԳԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	-	-	-	226,964,297	226,964,297

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ըստ նշված չափման կատեգորիաների առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.

հազ. << դրամ	ԻԱՇՎՄ (պարտադիր)	Պարտքային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	Բաժնային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	ԱԱ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	-	-	54,023,193	54,023,193
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	21,590,738	21,590,738
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	220,619	17,825,222	-	12,547,872	30,593,713
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	-	-	31,897	-	31,897
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	153,291,072	153,291,072
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	132,338	-	-	10,589,274	10,721,612
ԸՆԳԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	352,957	17,825,222	31,897	252,042,149	270,252,225
ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	16,230	16,230
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	202,336,299	202,336,299
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	1,447,848	1,447,848
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	106,355	-	-	11,864,668	11,971,023
ԸՆԳԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	106,355	-	-	215,665,045	215,771,400

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ո՛չ միայն իրավական ձևի վրա:

2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%-3.5%)	7,016,823	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%-4.0%)	11,221,508	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 6.0 - 18.0%)	-	529,402	75,804
Վարկային կորստի պահուստ	-	-676	-100
Այլ ակտիվներ	187,023	-	-
Պարտավորություններ այլ բանկերին (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 3.5-5.5%)	9,001,070	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 1% - 7.5%)	-	408,805	177,193
Պարտավորությունների և ծախսերի պահուստներ	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	11,248,144	-	-

2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ եկամուտն ու ծախսերը հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	746,743	56,688	3,100
Տոկոսային ծախս	-466,658	-8,481	-215
Վարկային կորստի պահուստ	-	303	48
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	421,799	534	396
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-7,733	-	-
Վարկային պարտավորվածությունների գծով պահուստ	-	2	-
Այլ գործառնական եկամուտ	94,714	93	291
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	-2,569,934	-	-

2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տարեվերջին բանկի կողմից ստացված երաշխիքներ	17,568,347	-	-
Այլ պարտավորվածություններ	-	10,692	1,169
Այլ պայմանական պարտավորություններ	6,613,741	-	-

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

հազ. << դրամ	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%-3.5%)	23,244,139	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%)	72,484	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 4.0 - 18.0%)	-	1,057,515	108,413
Վարկային կորստի պահուստ	-	-979	-148
Այլ ակտիվներ	59,112	-	-
Պարտավորություններ այլ բանկերին (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%)	16,230	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 1% -7.5%)	-	330,204	107,099
Պարտավորությունների և ծախսերի պահուստներ	-	2	-
Այլ պարտավորություններ	11,595,244	-	-

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ եկամուտն ու ծախսերը հետևյալն են.

հազ. << դրամ	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	350,685	70,171	3,140
Տոկոսային ծախս	-11,394	-5,940	-53
Վարկային կորստի պահուստ	-	184	-57
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	1,021,525	801	414
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-80,124	-	-
Այլ գործառնական եկամուտ	139,845	557	378
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	-2,803,188	-	-

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

հազ. << դրամ	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տարեվերջին բանկի կողմից ստացված երաշխիքներ	9,711,462	-	-
Այլ պարտավորվածություններ	-	12,335	1,037
Այլ պայմանական պարտավորություններ	5,767,594	-	-

Ղեկավար անձնակազմին հատուցում.

Ղեկավար անձնակազմին հատուցում	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.	
	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>				
- Աշխատավարձ	568,880	-	567,557	-
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	149,512	149,512	131,643	131,643
- Բնաիրային հատուցումներ	-	-	2,293	-
<i>Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ:</i>				
- Դրամական միջոցներով մարվող՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված հատուցում	-	41,055	-	50,102
Ընդամենը	718,392	190,567	701,492	181,745